

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyezer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilttár petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyenlő
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 232

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézvány-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Péntek, szeptember 20.

Mai számunk főbb közleményei:

Romok a két napos politikai vihar után.
A szerdai tüntetés áldozatai.
Meghamisították a főrendiházi szavazatokat?
Bűnös kereskedők.
Ferenc-rendi szerzetesből felekezeti-külső tanár.
A király unokájának esküvője.
Ügyvédi honorárium a hazafias munkáért.
Ezer koronás zsebtolvajlás az aradi pályaudvaron.
Politikai párbajok özöne.
Regények az „ellopott” négymillióról.
Török forradalom Skutariban.
Fülöp Lajos szolgabíró nyugdíjazása.
A játékbank áldozatai.
Molnár Ferenc új színműve.
Tarkaságok.

Az új botospán.

Arad, szeptember 19

Röviden: a világ legboldogabb embere ő, a 2205-ös, aki már nem sokáig lesz a 2205-ös, sőt tulajdonképpen már nem is az, mert, a mint a lapok írják, Károlyi Mihály gróf botospánja. Társai, a többi rendőrök kénytelenek éj-napot szolgálatban tölteni, tüntetőkkel harcolni, választani a között, hogy az ő fejüket verjék-e be az utcáról fölszakított kődarabokkal, vagy pedig ők hasítsák főbe a tüntetőket, és eleget tenni a közvélemény ama kívánságának, hogy a harc tüzeiben disztigváljanak: vajon rendzavaró, vagy pedig utcai járőkelő-e az, a kinek a feje a kardjuk alá kerül. Ő már kívül áll ezeken a bajokon, irigylet viselője egy gazdasági hivatalnak, a melyhez ugyan nincsen készütsége, nincs hozzáértése, — ha csak az nem, hogy

egy csomó aratót megcsalt Csongrádon, — de bizonyára belefog tanulni. A botospánsághoz, úgy látszik alig kell egyéb, mint bot, — az pedig eddig se lehetett nagyon távol Polyák István mesterségétől, a rendőri hivatástól.

— De meg is érdemi, — mondják a hazafiak. (Nemrég még valamennyien hazafiaknak nevezhetők magunkat; a mostanihoz hasonló időkben természetesen, csak a szövetkezett pártnak van joga viselni ezt a címet.) Az egyetlen volt, aki nem engedelmesskedett a törvénytelen parancsnak. Aki nem tudta magában elfojtani a meggyőződést. Magyar törvényhozóhoz nem nyul, — mondta, (vagy nem mondta, de csinálta.) Mindenesetre rászolgál arra, hogy a kenyere-vesztésért kárpótolják, sőt megjutalmazzák, grófi módon jutalmazzák meg. Milyen jó, hogy az ellenzéken grófok és nagybirtokosok vannak, akiknek az üldözött hazafiságot módjukban van jutalmazni. Ha az ellenzéken, a függetlenségi pártban ma is Irányi Dánielnek ülnének, a két szobás lakást bérlők s Helfy Ignácok, az írásból élők, ezektől a legszebb hazafiai tett is csak egy jó szót és vállvergetést kapott volna. Ha meg szociálisták ülnének az ellenzéken, akkor Polyák István jutalma mindössze bizonyos heti segély lenne az ellenállási alaphoz.

De mi történt volna, ha, a példa hatása alatt Boda Dezsőnek négyezer rendőrije szegült volna ellen a parancsnak és nem vállalkozott volna a képviselők kivezetésére.

Az ellenzéknek elég szép számu grófja

van, az ezerholdak is elég jól gyülekeztek közéjük, — de négyezer botos ispáni állás aligha került volna. Még akkor se, ha a régi botos ispánokat mind kidobták volna, mivelhogy a hivataluk a meggyőződés vértanui számára kell. De föltéve, — ami nem egészen bizonyos — hogy mind a négyezerről életük fogyáig gondoskodtak volna a grófok, az ezerholdasok: — változtatott volna-e ez az ország sorsán? A rendőrök helyett katonákat kellett volna kivezényelni, akiknél már súlyos fegyházat jelentett volna a parancs megszegése. Nem szólva arról, hogy esetleg ausztriai bakákat is vezényelhettek volna ki, akiknek igazán nincs érdekük az iránt, hogy micsoda különös jog adja meg az ellenzéki képviselőknek azt a módot, hogy sipolhassanak, verekedhessenek és pofozkodhassanak.

Tehát Polyáknak, a 2205-ös mártíromságának az az eredménye lett, hogy ő botospán, az országnak azonban haszna nem vált belőle. Annyi látszata volt, mintha a többi rendőr, 2205-ön innét és túl nem lenne olyan jó hazafi, mint ő, mert azok nem renitenskedtek; azok „hazafiatlanok” és rabszolgák s elvtagadásuk béréül tovább nyögtek a szolgálatot, a melynél nehezebb, elcsigázóbb alig van ebben az országban.

Vázsonyi Vilmos mondta egyszer valakire, az is koalíciós volt, a maihoz hasonló napokban: „nem szeretem a vértanúságot — kéjgázzal.” Nem akarunk semmi rosszat mondani Polyákra, hiszük boldogan a Károlyi-birtokon, — de az igazi mártír nem ő. Az igazi mártírok azok a rendőrök,

Az uralkodó.

Írta: Rudnyánszky Endre.

Mindennap találkozunk az utcán. Napról-napra találkoztam vele, amidőn reggel és délután irodámba siettem. Az első találkozástól kezdve egyszer sem tudtam elmenni mellette anélkül, hogy egyszerűségében is megnyilatkozó fensőbb-séget meg ne csodáljam. Széles, a közép-termetűnél valamivel magasabb volt. Keményvonású, csontos arcán, széles homlokán, sötétszürke szemében bizalmatlankító és hódolatot ébresztő kifejezést láttam. Határozottan kiváló, magasabb rendű embernek hittem kezdettől fogva.

Annál nagyobb meglepetéssel hallottam, hogy Kapus Károly derék és becsületes elektrotechnikus a helybeli villamostelepen. Ez a foglalkozás, bárha tisztességes és fizetes tekintetében nagyon is jelentős volt, épen nem illett azokhoz a foglalkozásokhoz, amelyeket az ismeretlenről alkottam magamnak. Aznap, amidőn ezt megtudtam, elgondolkodtam a dolgon:

— Minő bolond dolgok vannak a világon — gondoltam magamban. Az uralkodók, a társadalom, a politikai élet vezérei rendesen nem egészen, rossz testű, rossz csontu és még inkább rossz agyú emberek. Egy-egy főherceg arcán szinte meglátszik a „fajra visszavezetett tenyésztés.” És ez az ember, ez a Kapus Károly, akinek minden vonásán lelki energia, fizikai egészség és magasabb fokú értelem tükröződik — ez elektrotechnikus.

Azután elfeledtem a dolgot. Hetek múltán a

kávéházban megismerkedtem Kapussal. Egyénisége éppannyira megnyert, mint előzőleg külseje. Többször elbeszélgettünk a márványasztal mellett. Minden társadalmi, politikai, sőt világpolitikai kérdésről nyugodt, megállapodott nézetet árult el. Oly művelt, oly képzett és mindenekfelett oly erős intelligenciájú ember volt, ami nemcsak az ő foglalkozási körében, hanem egy magyar vidéki város egész társadalmában ritkaság. Általában tartózkodóan nyilvánította véleményét, de beszédmodorában mégis volt valami fölényes.

Már néhány hónapja tartott ismeretségünk. Önkéntelenül eljárt a szájam beszéd közben.

— Különös dolog — mondtam — mielőtt önt megismertem Kapus ur, mindig valami magasabb rangú embernek tartottam önt. Olyan, aki parancsolásra hivatott, aféle uralkodónak...

— Ön tehát hallott valamit a dologról? kérdezte Kapus kelletlen mosollyal.

— Milyen dologról?

— Nos az én „uralkodásomról.” Persze, ide is eljuthatott a híre és ön kíváncsi, mi igaz belőle. Kérdezzen, majd felelek, kielégitem kíváncsiságát.

Határozottan keserűség, bosszúság rezgett hangjában és úgy viselkedett, mint akit megbántottak. Mitsem értettem a dologból és biztosítottam arról, hogy egyáltalán semmit sem tudok, sőt nem is vagyok semmire kíváncsi. Megjegyzésemet pedig egész jóhiszeműleg tettem. Hangom őszintesége, úgy látszik, meggyőzte őt, mert kisértatva a szokott, nyugalmas hangjándzólalt meg:

— Bocsásson meg, hogy heveskedtem. Ezek az emlékek mindig kollektíven hatnak reám. Most mégis elárultam egyet mást és tudom, kíváncsivá tettem önt, hogy mi is az az én „uralkodásom.” Sohase tiltakozzék; egészen bizonyos, hogy ez az elejtett szó, magyarázat nélkül folyton a fülébe csengene. Azután nekem is jobb, ha elmondom. Könnyitek magamon. Talán. Tudva, vagy véletlenül a helyes nyomon járt. Valóban: uralkodó voltam.

Nem aféle hermelines, biborpalástos, fölönt és megkoronázott uralkodó. Egyáltalán semmi közöm sincsen egyik kiaszott dinasztiahoz sem. Kapus Károly vagyok és az apám becsületes patkóló volt Csongrádmindszentben. Még csak Afrikában, vagy a Fidit szigeteken sem jártam, ahol valami néger, vagy papua törzs fejedelmének választott volna. Amennyiben azonban negyedfélszázézer felnőtt embernek, negyedfélszázézer legyvertelen katonának az elismert feje uralkodik úgy én uralkodó voltam. Az angol acél- és vas-munkások szervezetének az elnöke voltam. Hosszu história lenne elmondani, uram, hogyan jutottam odáig. Rövidebb és talán érdekesebb, hogy miképpen jutottam onnan idáig!

Apám mellett tanultam a kovácmesterséget. Tizennyolc éves koromban Budapestre mentem, ahol egy nagy gépgyárban dolgoztam és amellet szünet nélkül tanultam. Huszonhárom éves voltam, amidő Angliába mentem. Tizenöt évet töltöttem különböző angol acélgyárakban. Az első évtől a tizenötödikig egyformán jó munkás, tudásban haladó ember voltam. Mindenhol megszerettek a

a kik kénytelen szereplői a duhaj komédiának, a melyet az ellenzék provokál és a melylyel a maga önző céljait igyekszik erősíteni. Az igazi mártírok mi vagyunk, Polják botosispán uram, akik egyben és másban és száz dologban érezzük a kárát a fölfordult dolognak, a melyből az ellenzék nem enged kijutni, akik egy ország gazdasági züllesztésének, társadalmi hátramaradottságának részesei vagyunk és a kiknek nincs meg a kilátásuk, hogy a bajainkért valaha kárpótolni fognak a gróf urak. Pedig mi is csakugy azok miatt veszítünk, mint a hogy miattuk veszíti a rendőri állást a 2205-ös, az új botosispán.

Romok

a két napos politikai vihar után.

(A delegációk programja. — Mi lesz Zichy Jánossal?)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, szeptember 19.

A képviselőházat bizonytalan időre elnapolták. A magyar politika most azokkal a hírekkel bibelődik, amelyeket avatottak és avatatlanok terjesztenek a delegáció előkészületeiről. Beszélnek, hogy a delegáció ülésére Budapestről vezényelnek rendőrséget, akik az ott megjelenő képviselőkkel szemben a magyar képviselőházban kipróbált eszközöket fogják alkalmazni. Az alkalmazás itt házszabályszerűbb lesz (bár egyes törvény erről csakugyan nem intézkedik), mint a képviselőházban, minthogy az ellenzékiek itt egyszerűen karzatlatogatók s karzatkiürítésre még a jószívű Láng Lajos delegációs elnöknek is lesz erélyessége. Az ellenzék delegációs részvételéről pedig egymást kergetik a szilajnál szilajabb hírek. Beszélnek, hogy a munkapárti delegátusokat a pályaudvaron az osztrák szociálisták várják s a fogadtatás előkészítésére a budapesti szociáldemokraták küldöttei még ma Bécsbe utaznak. De hát a pályaudvari fogadtatással szemben állíthatnak a munkapárti delegátusok annyi automobilt, amennyit akarnak. Beszélnek arról, hogy a magyar ügy érdekében az ellenzékiek talpra állítják Bécs liberális közönségét, még a keresztényszociálistákat is, akik Tiszára neheztelnek ama lesújtó bi-

rálat miatt, amelyben az osztrák Reichsrathot részesítette. Beszélnek oly események bekövetkezéséről, amelyek nagyon hasonlítanak a képviselőházban történt eseményekhez.

A delegáció különben e hó 21-én délelőtt 11 órakor tart előértekezletet, amelyen szervezik a delegáció osztályait és megállapítják munkarendjét. A megnyitó ülés e hó 23-án délután 4 órakor lesz. Ezen az ülésen olvassák fel a király üzenetét és választják meg a delegáció tisztikarát és osztályozzák a bizottságokat. A delegációk ünnepi fogadtatása a Hofburgban kedden lesz. Ugyanaznap délutánján mondja el expozéját a külügyminiszter.

A magyar delegáció elnöke.

Láng Lajos báró, akit a munkapárt tudvalevőleg a delegáció elnökségére szemelt ki, ezt a diszes tisztséget felajánlotta Khuen-Héderváry Károly grófnak, aki azonban visszautasította.

— Sajnos, de nem fogadhatom el ezt a megtiszteltetést — mondotta Khuen. Félreérténék a dolgot, aminthogy most a legcélszerűbb dolgoknak is nagy jelentőséget kölcsönöznek.

Azt hiszik, hogy a volt miniszterelnök válasza még nem végleges, de amennyiben az volna, akkor Láng báró fogja a delegáció tárgyalásait vezetni.

Zichy János — miniszterelnök jelölt.

A *Neue Freie Presse* ma reggeli számában vezetőhelyen foglalkozik Zichy János gróf kultuszminiszternek lemondási szándékával és különösen ama hírekkel, amelyek szerint a kultuszminiszter feltűnő módon hiányzott a legutóbbi képviselőházi ülésekről. A lap Zichy János gróf e magatartását arra vezeti vissza, hogy a kultuszminiszter nem akarja magát lehetetlenné tenni, mint Lukács László miniszterelnök esetleges utódja.

Zichy János gróf érzelmeivel oda tartozik, a hol Andrássy Gyula gróf és Zichy Aladár gróf tegnap állottak. Zichy János gróf nem érzi jól magát, ha látnia kell, mint vezetnek ki rendőrök a képviselőház ülésterméből egy Apponyi Albert grófot. Érti, hogy az arisztokrata-családok, amelyek Magyarországon oly sokáig vittek vezető szerepet, most rá vannak kényszerítve arra, hogy e szerepük megtartásáért a végsőig küzdjenek. Lehet, hogy az az óhaja a kultuszminiszternek, hogy mint a béke közvetítője lépjen elő.

A lap ezután így folytatja: Tisza István gróf a képviselőházban tegnap keresztülvitte akaratát. Este az utcán törték ki zavargások és csak a szigorú elővigyázati intézkedések tudták megakadályozni a vérfürdőt. Tegnap már egy ívet

köröztek az ellenzék soraiban, amelyen az ellenzék több képviselője kötelezi magát arra, hogy fölmegy Bécsbe és megzavarja a delegációk tanácskozásait. A kormányt heccelik, mint az erdő vadját és a kabinetnek van egy tagja, aki a tegnapi nap eseményeivel nem azonosítja magát teljesen és meg akarja őrizni függetlenségét.

Hazai és Zichy tanácskozása.

Politikai körökben nagy feltűnést keltett az a hír, hogy Hazai báró honvédelmi miniszter ma felkereste Zichy János gróf kultuszminisztert és vele hosszasan értekezett. Ugy hiszik, hogy a találkozásnak komoly politikai következményei lesznek. A honvédelmi miniszter déli tizenkettőtől egy óráig volt Zichynél a kultuszminisztériumban.

Pihennek a politikusok.

A tegnapi izgalmak után a politikusok egy része egy kis pihenőt engedett meg magának. Apponyi Albert gróf már tegnap este éberhardi birtokára utazott el, hogy kipihenje a parlamenti fáradságokat.

Tisza István gróf is ma reggel utazott el Gesztre, ahol néhány napig fog tartózkodni.

A képviselőházi dulakodás.

Arról a kavarodásról, amely Beöthy László kereskedelmi miniszter fellépése körül támadt, különösen ellenzéki lapokban olyasféle közlemények láttak napvilágot, mintha az ellenzék uri érzésű tagjai azonosították volna magukat a miniszter támadóival. Ezzel szemben tény, hogy Andrássy Gyula gróf még tegnap táviratilag üdvözölte Beöthy László kereskedelmi minisztert. Ugyancsak táviratilag keresték fel Beöthy Andrássy Géza gróf, Eszterházy Mór gróf és a Nemzeti Kaszinó sok tagja.

Kedd este, mikor a rendőrök kivették az ellenzéki képviselőket, valaki úgy hátba vágta Jármay István Kossuth-párti képviselőt, hogy menten ájultan esett össze. Jármayt a mentők vitték haza lakására. Ma már egészen jól érzi magát.

— Határozottan tudom, — mondta ma egy hírlapíró — hogy egy rendőrfelügyelő volt az, aki hátba vágott. Valami roppant erős tárggyal ütött meg, revolveraggal, vagy boxerrel. Ezt a mentőorvos is konstataulta. Borzasztó fájdalom volt, úgy éreztem, mintha hátba lőttek volna. Nemcsak mentelmi jogsérelem, ami velem történt, hanem testi sértés is. Már legközelebb megteszem az illető rendőrfelügyelő ellen a büntetőfőjelentést.

Bécsi lapvélemények a parlamenti eseményekről.

A bécsi lapok ma a magyarországi helyzettel foglalkoznak vezércikkeikben.

társaim. Megtiszteltek bizalmukkal és én szívesen vettem részt a szervezkedés munkájában. A portsmouthi hajógyár nikkelacél öntőjében voltam akkor, amidőn sztrájkmozgalom indult a hajógyár munkásai között. Dicsekvés nélkül mondhatom, ebben olyan szerepet vittem, melynek jelentős voltát mindenki elismerte.

Három évvel utóbb nemcsak volt portsmouthi ötezer munkástársam, hanem egész Nagy-Britannia háromszázötvenezer acélmunkása megemlékezett rólam: szervezetük elnökévé választottak. Nem kutatták ki vagyok, mi vagyok. Nem kérdezte senki, milyen nemzetbeli név az a Kapus. Tizenöt éve éltem angol társaim között és sokkal jobban ismertem nevem angol kiejtését — Képösz — mint a becsületes magyar nevemet.

Tagadhatatlan, hogy önérzettel fogadtam a megválasztásomat. Nem hiszágából, hanem a terveim miatt. Kész programmal álltam a sok száz ezer izmos angol férfi szövetségének élére. Hivatottnak éreztem magamat a vezetésükre. Nem tudom önnek elmagyarázni, minők voltak a terveim. Ha úgy ismerné az angol munkásviszonyokat, ahogyan én ismerem, akkor is hosszú fejtegetésekbe kellene bocsátkoznom. De ez nem is tartozik elbeszélésem lényegéhez. Elég annyi, hogy programom harcias program volt. Az amerikai konkurencia erőlködésekre készítette az angol acélgéparat és így a helyzet kedvező volt. Olyan engedményeket érthetünk volna el, amelyek talán évtizedekre szóló elégedettséget vonnának maguk után. A szervezet főtanácsát jórészt megnyertem terveimnek. Fáradhatatlanul dolgoztam a siker érdekében. Beutaztam az egész szigetországot egy év alatt. Városról-városra szerveztem az embereket.

Ugyszólván az utolsó órában bukott meg minden. Voltaképen nem is tudom, hogyan történt. De gyanítom. Az acélgéparat sejtettek valamit az én szándékomról. Azt hiszem, tudták, hogy rajtam fordul meg a nagy összeütközés sikere, vagy bukása. Olyan fegyver, olyan szövetségés titka volt a kezemből, de egyes-egyedül az én kezemből, amely biztosította a győzelmet. A gyárosok megkísérelték csellel, erőszakkal, pénzzel, még asszonnyal is kicsalni ezt a titkot. Nem sikerült. Ekkor más fegyverhez nyultak. Kikutatták, hogy nem vagyok angol. A pénz mindennek és mindenhová utat talál. Ezt a fölfedezést is eljuttatta a szervezeti tanács fülebe.

Egy hónap választott el már csak a nagy akciótól. Épen Birminghamban voltam, ahol két nagy varrótűgyár másfélezer munkását sikerült bevennem a szervezetbe. Ide jött utánam O'Teeds, a főtanács egyik tagja. Ellenfelem volt és kisebbségben maradt az elnökválasztásnál. Fölkeresett a szállodában.

— Elvtárs — mondotta nyers őszinteséggel — arról értesülünk, hogy ön nem angol, hanem hungarian.

— Igaz, mit tartozik ez a dologra?

— Tudja, hogy a szervezet tisztviselője és tanácsstagjai csak angolok lehetnek. Az elnök is csak angol lehet.

— Azt hiszem megfeleltem tisztemnek idáig, akár egy született angol. Önből a régi rosszindulat beszél O'Teeds.

— A főtanács véleményét mondtam meg — jelentette ki szárazon — Ön le fog mondani.

— Épen nem O'Teeds. Nincs erre okom. Fosszanak meg attól, amire egy évre megválasztottak, ha van reá okuk.

Mindaddig, amíg Londonba a szervezet főtanácsa elé nem léptem, szentül hittem, hogy O'Teeds mesterkedése az egész. De a tanácsban olyan igazi angol konokságra találtam, amely fölbőszített. Élesen kikeltem méltatlan bánásmódjuk ellen. Hosszu vitánk volt és végül tudtomra adták, hogy nem lehetek a szervezet elnöke.

Két nappal utóbb elhagytam Londont, elhagytam Angliát és hazatértem. Elutazásom előtt ismét O'Teeds keresett föl. A tanács őt küldte hozzám, hogy a kitörendő sztrájk irányítására utmutatást kérjen. Tudták, hogy egy hatalmas, felhasználható eszközt titkolok. Épen jó embert küldtek a titok kipuhatolására. Arcába nevettem az ellenszenves irnek és kiutasítottam szobámból.

— Nem kellett — kiáltottam utána — tehát dolgozzanak nélkülem, ahogyan tudnak.

Ez az egyetlen, amit némileg sajnállok. A nagy acélmunkás sztrájk kitört s természetesen súlyos vereséggel végződött. A szervezet csaknem elvérzett a helytelen vezetés folytán. Nagyon sajnáltam egykori „alattvalóimat.” Akkor már ismét Magyarországon éltem. Telve voltam keserűséggel a hálátlanság és ostobaság miatt. Szóval úgy éreztem magamat igazán, mint egy detronizált uralkodó. Munka után láttam. Most élek és dolgozom. Ez minden. Hígyje el, nem is érdemes másképp élni. Itt ugyan hazámban vagyok, de... Egyszóval nincsen kedvem. Öreg is vagyok. Nagyven éves. Vége.

Lemondással, fájdalmas beletörődéssel intett. Megértettem. S amidőn távozott, sokáig néztem egyszerű szürke ruhás alakja után. Fáradtan és nyugodtan ment. Igazi bukott uralkodó volt.

A *Fremdenblatt* melegen védi a miniszterelnök és Tisza gróf eljárását. Azt írja, hogy az obstrukció a parlamentet lejtőre vitte, amelyen mind gyorsabban haladt a romlás felé. Lukács és Tisza egész erejükkel utjába állottak az ellenzék eljárásának, amely a parlamentre magára is veszedelmes és nem kedvtelésből, hogy az ellenzékkel hatalmát éreztessék, hanem keserű szükségből az erőszakra erőszakkal feleltek. Nem ők kezdték meg ezt a kiméletlen harcot, nem ők óhajtották, hogy a parlament színhelye legyen ilyen mélyen elszomorító eseményeknek. Most lehet csak igazán felfogni, mennyire igazuk van azoknak az államférfiaknak, akik az obstrukcióban a parlamentarizmus leggonoszabb ellenségét látják.

A *Reichspost* azt írja, hogy az ellenzék az általa megkezdett uton sikert nem érhet el és ha támogatására most az utcát igyekszik mozgósítani, ez oly ötlet, amelyet csak a választói reform legádázabb ellenfele sugalmazhatott. Így a választói jogot csak diszkreditálni lehet, de sem a kormányt megbuktatni, sem a választójogot támogatni nem lehet.

A *Neues Wiener Tagblatt* utal arra, hogy az ellenzék vezetése teljesen a zabolátlan fiatal elemek kezében van, akik a legszélsőbbtől sem riadnak vissza, bár kudarc-kudarc után éri őket. A legutóbbi két szomorú nap a munkapártot még erősebbé és egységesebbé tette. Az ellenzék maga is belátja, hogy nem sikerült neki a lakosságot nyugtalanítani és most a kétségbeesés eszközéhez nyúl, vagyis mozgósítani akarja az utcát.

Budapesti detektívek a delegáció ülésén.

Tudvalevő, hogy az ellenzék elhatározta, hogy a delegációs tárgyalásokat is megkísérli hasonló módon megakadályozni, mint azt a képviselőházban tette. Az ellenzéki képviselők állítólag *Károlyi Mihály* gróf vezetésével utaznának fel Bécsbe, mint hallgatók vennének részt a tárgyaláson és azt megkísérlik megakadályozni. A szociáldemokrata pártnak is hasonló terve van. A szociáldemokraták ugyanis ma sürgőnyileg szólították fel a bécsi elvtársakat, hogy ha Lukács Bécsbe érkezik az utcán s mindenütt, ahol lehet tüntessenek ellene. A kormány ezzel szemben nem veszi igénybe a bécsi rendőrséget az esetleges rendzavarók eltávolítására. A törvény és a szabályok ebben a tekintetben elég széles jogkört biztosítanak az elnöknek s így mindössze annyi fog történni, hogy budapesti detektíveket visznek fel, akik a Magyar Házban fogják fenntartani a rendet. Hogy az utcán mi fog történni, azért a bécsi rendőrség a felelős.

Ki az abaujszántói rezolúció eszméje?

Bárczay Ferenc képviselő ma egy hosszabb nyilatkozatot tesz közzé. Kijelenti, hogy nem felel meg a valóságnak Hadik Jánosnak az a kijelentése, hogy a miniszterelnöknek előzőleg tudomása volt a rezolúció megszövegezéséről. A rezolúció az ő eszméje volt, a szövegezést pedig *Sarló Vendel*, a függetlenségi párt elnöke végezte.

Pavlik a kivezetésekről.

Pavlik Ferenc rendőrfelügyelő ma egy nyilatkozatot tesz közzé. Kijelenti, hogy az elnök, amikor ő másodszor tett jelentést, azt felelte, hogy nem ad újabb parancsot, teljesítse az első parancsát s amennyiben a többi képviselő megakadályozza a kitiltottak eltávolítását, jelentse ki, hogy azok, akik nincsenek benne a listában, akadálytalanul visszajöhetnek. Ezt ő többször ki is jelentette még bent a teremben és amikor a képviselőket sikerült kiszorítani, újból fenhangon monddta, hogy azok, akik nem szerepelnek a listában, visszatérhetnek.

A keresztényszociálisok nem tüntetnek.

A dulakodással harcoló ellenzékieknek fel-tűnt, hogy a parlamentből is az utcáról is hiányzik egy erős munkásszervezet: a keresztényszociálisok. A vezérük *Giesswein Sándor* prelátus, a demokratikus eszmék ismert előharcosa, a vészterhes napokban se a Házban nem volt látható, se a parlamenten kívül lefolyt demonstrációkban nem vett részt. Az ellenzék mindenkit számon tart és *Giesswein* távolmaradása élénk diskusszió tárgya. Vajon mi oka lehet neki és hűveinek erre a passzivitásra? — kérdezik az ellenzéken.

A szerdai tüntetés áldozatai.

— Letartóztatottak és sebesültek. —

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Budapest, szeptember 19.

A tegnap esti zavargás sebesültjei közül tizenkilencet ápolnak ma a Rókus-kórházban. Ezek közül súlyosabban sebesült *Vorberger Lajos* joghallgató, aki a fején szenvedett mély, csontig hatoló vágást s a jobb karján oly erős kardvágás érte, hogy a kezefejét csak egy izomszál tartja a karján. *Schönberger Emil* dr. rókuskórházi orvos még az éjszaka megoperálta a joghallgatót, állapota azonban még így is életveszedelmes. A másik súlyosan sérült *Wilczek Lajos* tizenkilenc éves bankhivatalnok, akinek a balkarján végigvonnul egy vágástól eredő seb. A többi sérülése könnyebb természetű s valószínűen még a mai nap folyamán elbocsátják őket a kórházból.

A tüntetésből kifolyólag ötvenkilenc embert állítottak elő a VII. kerületi kapitányságon. Ezeket ma harminc-nyolcvan koronáig terjedő pénzbüntetésre ítélték rendőri intézkedéssel szemben való ellenszegülés, a rendőrség megsértése és engedelem nélküli fegyverviselés címen. *Gyurkovics Arany* huszonegy éves lakatossegédet letartóztatta a rendőrség. *Gyurkovics* ugyanis a Thököly-uton gázlámpásokat, üzleti lámpákat zuzott be, szemeteskoscsikat fordított föl, és amikor a detektívek el akarták fogni, törős bottal támadt rájuk. *Gyurkovicsot* átadták az ügyészségnek.

A detektívek nyomoznak abban az irányban is, hogy az Erzsébet körut 12. számú házból ki dobálta meg a csendőröket és rendőröket.

Ma reggel nyolc órakor az utcáról bevonultak az utolsó katonai csapatok is, akik egész éjjel künn portyáztak. A rendőrség a mai napra is szigorú intézkedéseket tett, a lovas- és gyalogosrendőrök készenlétben vannak és a délután folyamán a csendőrjáratok ismét kivonulnak.

A tüntetés sebesültjeit a Rókuskórház három termében helyezték el. Egészen különös képet nyújt ez a három terem: súlyosan sebesült emberek és mind mosolyog, sehol semmi elkeseredés, düh, boszúérzés. Majdnem ugyanazokkal a szavakkal mondják el sebesülésük történetét.

Demjén György, huszonhárom éves rajzoló így beszél: A Lipót körutról mentem haza. Siettem, hogy még a tüntetések kitörése előtt hazaérjek. A Rákóczi ut sarkán szembe kerültem egy szakasz gyalogos rendőrrel. Kivont karddal rohantak felém. Ijedten fordultam meg és szaladni kezdtem. Utólérték, összevagdaltak. Sirva könyörögtem, hogy ne bántsanak, hiába!

Moller Ignác tanító ezeket mondta: Egyik tanítványomtól mentem haza. A tüntetők közé kerültem. Be akartam szaladni a Newyork kávéházba, de egy rendőr utánam rohant, az ajtóban utólért és megvágott. Két ütést mért rám, az elsőt kemény kalapom felfogta. Nem akartam én tüntetni.

Spaczel József munkás felemeli összekötözött kezét, mutatja bepólyázott fejét és mosolyogva mondja: Pedig nem is tüntettem! — *Körössi István* szabó: Rajtam egy rendőrtiszt próbálta ki a kardja élet. Nagyon fáj a fejem.

Fekete Mihály, a Magyar Színház kellekese, bohém ember. Meglékelték a fejét, de azért humorosan beszél: Vártuk az első felvonás végét. Kinn a színészbejáratnál. Cigaretáztunk és beszélgettünk. Egyezzerre csak elvonnul előttünk egy sereg rendőr. Az egyik kiugrik a sorból, odajön hozzánk és vagdalkozni kezd. Kivágott a ravasz egy darabot a koponyámból. Mit csinálhattam? Zsebre tettem koponyám egy részét. Nem volt szívem otthagyni a lépcsőn.

Hajdu János rendőr hatalmas, szőke ember, a huszas szobában fekszik. Feje, nyaka be van kötve. Így beszél:

— Reggel hat órától voltam szolgálatban. Délelőtt az Országházban, délután a lakányában, este az utcán teljesítettem szolgálatot. Abban a csapatban, amely az első attakot intézte a tömeg ellen. Kirántottam a kardom és repültem kerem, mint a madár, úgy üldöztem őket. Egészen elhagytam a kollégákat. Egyszerre csak valami meleg érzék lecsurogni a nyakamon. Odakapok, vér. Jelentkeztem *Wolkenberg* felügyelő urnál,

hogy megsebesültem. Ő aztán bevitetett a főkapitányságra. Hogy ki sebesített meg, nem tudom.

Budapestről jelentik éjjel: A tüntetés ma este nem ismétlődött meg. Este 10 óráig még mindenütt készenlétben volt a rendőrség, de amikor látták, hogy a tüntetések se a külvárosban, se pedig magában a városban nem ismétlődnek, a kirendeltséget visszavonták mindenünne.

Bűnös kereskedők.

(*Teszling Ferencet és társait elítélte a nagyváradai tábla.*)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, szeptember 19.

Mintegy egy év előtt foglalkozott az aradi törvényszék azzal a csalárd bukási bűnüggyel, amelynek elsőrendű vádlottai *Tasch Gusztáv* és *Teszling Ferenc* kereskedők voltak. *Tasch* és *Teszling* egy ideig társaságként folytatták üzletüket, majd szétváltak s *Tasch* Aradon, *Teszling* pedig Ujszentannán nyitott üzletet. A gyárosok nagy összeg erejéig nyitottak hitelt a két fiatal kereskedőnek, akik azonban hamarosan csődbe jutottak. A lefolytatott vizsgálat azután megállapította, hogy a két kereskedőt bűnös manipuláció terheli. Fizetéseképtelenségük tudatában nagy összeg erejéig rendelték árukat, majd pedig az áru-raktár java részét elvonták a tömeg elől. Pár héttel a csődnyitás előtt áruik java részét Temesvárra és Nagyváradra szállították. A temesvári árukat zálogba csapták s a zálogcédulát is értékesítették, míg a Nagyváradra szállított árukat *Reiner S. Sándor* nagyváradai kereskedő segítségével eladták.

A monstre perben vádlottakként *Teszling Ferenc*, *Tasch Gusztáv*, *Tasch Miklós*, *Tasch Miklósné*, *Hornung Salamon*, *Geltz György*, özvegy *Wolf Jánosné* és *Reiner S. Sándor* szerepeltek. Az aradi törvényszék csalárd bukás büntetése miatt mint tetteseket, *Teszling Ferencet* másfél évi börtönre, *Tasch Gusztávot* 6 havi börtönre *Reiner S. Sándort* pedig mint bűnszolgát három havi fogházra ítélte. A többi vádlottak közül *Wolf Ferencné* ellen a vádat elejtették, a többiek pedig felmentették.

Az ügyész felebbezése folytán a monstre bűnperrel tegnap a nagyváradai kir. tábla is foglalkozott *Molnár Géza* kir. kuriai bíró elnöklete alatt. A tábla *Teszling Ferencet*, *Tasch Gusztávra* nézve helybenhagyta az ítéletet. *Teszling* megnyugodott, *Tasch* azonban semmisségi panaszt jelentett be. Az ügyész elejtette a vádat *Tasch Miklós* és *Tasch Miklósné* ellen s a tábla felmentő ítéletet hozott *Hornung Salamonra*, *Geltz Györgyre* és *Wolf Jánosnéra* vonatkozólag. Ezeket a vádlottakat *Kertész Miksa* dr. védte. *Reiner S. Sándorra* nézve kimondotta a tábla, hogy habár az árukat az ő közvetítésével adták el Nagyváradon, de az eladás körül jelentéktelen szerepet játszott. Még sem volt azonban felmenthető, mert elmulasztotta a kereskedőre nézve kötelező gondosságot; *Tasch* ugyanis nem merte a saját neve alatt feladni az árukat, hanem *Reiner* neve alatt adta fel azokat s így *Reiner* sejtette volna, hogy bűnös dologról van szó.

Az indokolás alapján a tábla *Reiner* büntetését 15 napi fogházra szállította le, amelyből három napot kitöltött. *Reiner* semmisségi panaszt jelentett be.

Wenckheim László gróf mandátuma. Néhány lap ma azt írta, hogy *Wenckheim László* gróf, a kisjenői kerület pártokivüli hatvanhetes képviselője lemond mandátumáról. Sőt egy „jól értesült” budapesti nagy lap már azt is tudni vélte, hogy a lemondó levelet a gróf elküldte a képviselőház elnökének. Mint beavatott helyről jelentik, ez nem igaz, mert a grófnak eszéágában sincs lemondani.

Meghamisították a főrendiházi szavazatokat?

— Könnyelmű vádaskodás. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, szeptember 19.

Sulyos vádat emelt ma reggeli számában a Kossuth-párt hivatalos lapja, a *Budapest*, amely azt a föltűnést keltő hírt nyomatta ki, hogy a főrendiház tegnap délutáni ülésén meghamisították a szavazatokat.

Tegnap délután 5 órakor ugyanis ülést tartott a főrendiház, hogy megválassza a delegációba küldendő főrendeket. Az ülésen Lukács László miniszterelnöknek polémiája volt Hadik János gróffal, aki azt követelte, hogy a kormány távozzék helyéről, mert addig nem lesz rend. Lukács kimutatta e kivánság tarthatatlanságát s bebizonyította, hogy ő is kívánja a békét, tehát fölösleges az ő távozása.

A *Budapest* azt írta az üléstről szóló tudósításában, hogy a főrendiház ülésén mindössze harmincnyolcan jelentek meg és hárman nem szavaztak. A főrendiházban legalább ötven tag jelenléte szükséges, hogy a határozatok érvényesek legyenek. A tegnapi üléstről szóló hivatalos jelentés azt mondja, hogy ötvenegyen szavaztak. Pedig — írja a Kossuth-párt lapja — csak harmincnyolcan voltak jelen, tehát a szavazást összeszámláló jegyző, vagy pedig a határozatot kimondó Jósika Samu báró alelnök meghamisította a szavazást, amely ilyenformán teljesen érvénytelen.

Egy budapesti újságíró megkérdezte Hadik János gróftól, aki röviden ennyit mondott:

— Ha az említett lap vádja igaz, akkor én szóvá teszem majd az ügyet a főrendiházban. Ez az ügy nem maradhat annyiban.

Jósika Samu bárótól megkérdezte a hírlapíró, hogy igaz-e a vád?

— Igen — válaszolt a főrendiház alelnöke — nekem is van tudomásom a vádról és igazán csodálkozom, hogy azok, akiket a hírlapi közleményben megemlítenek, azonnal nem tettek kifogást. Nekem ez esetre természetesen azonban módomban lett volna ügyet megvizsgálni és az esetleges kifogásokat honorálni. Én csak annyit mondhatok, hogy a szavazás szabályszerűen folyt le. Én a szavazást elrendeltem és a szavazatszedő bizottságban elnök-társam, Széchenyi Sándor gróf, Rudnyánszky József báró háznagy és a két jegyző átvették és összeszámlálták a szavazatokat. Én az eredményt átvettem és kötelességszerűen jelentést tettem a Háznak. Ha illetékes helyről a szavazást kifogásolják, én a vizsgálatot nyomban elrendelem és a legsürgősebben lefolytatom.

Jósika báró kijelentette, hogy ez az illetékes hely bármelyik főrendiházi tag. Irni — mondta az alelnök — mindent lehet, de ilyen sulyos vádat bizonyítani kell.

Félhivatalosan így világítják meg a kinos ügyet: A mai lapok egyike kétségbevonja a főrendiházban tegnap megejtett választások szabályszerűségét. Beavatott politikai körökben erre vonatkozólag a következőket jegyzik meg: A választásoknál az az eljárás, hogy a szavazásra jogosítottak szavazócédulájukat a jegyző ellenőrzése mellett a tanácskozó terem asztalán elhelyezett urnába dobják. Ezután az elnök az urnát egyik elnöktársa és a jegyző jelenlétében felbontja s a szavazatokat megszámlálja. Ezt az eljárást követték a tegnapi ülésen is. A bizottság az összeszámlálás eredményeképp ötvenegy leadott szavazatot állapított meg s miután a szabályok szerint

ilyen esetben ötven főrendiházi tag jelenléte szükséges, az elnök ezt az eredményt bejelentette. A jelenlevő főrendiházi tagok megszámlálását senki sem kérte, de ha illetékes helyen panaszt emelnek a szavazás állítólagos szabálytalansága miatt, akkor az elnökség saját hatáskörében az ügyet vizsgálat tárgyává teszi.

A király unokájának esküvője.

— Toalették a wallseei menyegzőn. —

Távirati tudósítás.

Wallsee, szeptember 19.

A wallseei királyi kastély házi kápolnájában ma délelőtt 11 órakor folyt le őfelsége jelenlétében Izabella Franciska főhercegnő esküvője Waldburg György gróffal. Az egyházi szertartást Rössel dr. st. pölteni püspök végezte. Az esküvőn a királyon kívül jelen voltak a főhercegek és főhercegnők majdnem teljes számmal, a vőlegény rokonai s annak az ezrednek egy küldöttsége, amelynél Waldburg gróf szolgált.

Az egyházi szertartás után a nászmenet a kastélyba vonult, ahol az új pár a szerencse kívánságát fogadta. Délben egy órakor dejeuner volt, amely után a felség cerele-t tartott.

Az esküvőnél a menyasszony fehér liberty-toalettet viselt magas nyakkal és pazar csipkedisszel. A derékon a nyaknál illuzion tüllbetét volt, amelyhez kerek vonalakban illeszkedett a diszítés. Az öv baloldalához mirtuscsokor volt illesztve s ugyancsak apró mirtuscsokrok diszítették az alját és az uszályt, amely három méter hosszú volt. Az illuzion tüllből való fátyolt a fején mirtuskoszoru tartotta. A menyasszony felvette az esküvő alkalmával felséges nagyatyja pazar nászajándékát: egy gyönyörű, fehér-kék gyémántokból összeállított briliánsriviere-t.

Az örömanya, Mária Valeria főhercegnő diszkrét és előkelő lila changeant moire kosztümöt viselt. Az alj diszítése points de Venise, s ugyancsak ez a diszítése a derékknak. Ezenkívül úgy az alj, mint a derék gazdagon volt ugyan-csak lila színű kristálygyöngyökkel diszítve, amelyek az uszályon gyönyörű guirlandokat alkottak.

Gertrud, Hedvig Dolores, Mária Immaculata Margit és Matild főhercegnők épügy, mint a többi koszorusleányok elragadó graciózus rózsaszínű crepe de chine ruhát viseltek valencienné csipkebetéttel. — Blanka főhercegnő princeszabásu fehér libertytoalettet viselt, amelynek dereka, alja és uszálya gazdagon volt gyöngydiszítéssel teleszórva. — Mária Terézia főhercegnőn fekete tülllel borított sèvres-i kék libertytoalett volt, amelynek taille-ja fűszerűen volt aranzsálva. A derékon széles pikkelydiszítés, amely tovább folytatódik az aljon és az uszályon. — Eleonora főhercegnő toalettje fehér libertyselyem sárga mousselin borítékkal s gazdag brüsszeli selyemdiszítéssel. — Mechtildis főhercegnő ruhája rózsaszín crepe de chine sárga valencienné-entredeux-vel és csipkével.

Gizella bajor hercegnő ezüstsínű liberty-toalettben volt, amely antik csipkével volt diszítve. — Hohenberg Zsófia hercegnő izléses fehér libertytoalettben jelent meg, amely pazar ezüsthímzéssel és point de venise-zel volt diszítve. A csipkedisz a vállon keresztül a csipőig ért s az aljon tablier-t alkotott. — Windischgrätz Erzsébet hercegnő matt kék selyemtoalettet viselt izléses és dus csipkediszítéssel.

Végül Bombelles Henriette grófnő udvarhölgyön világos-kék liberty selyem toalett volt drapírozott derékkal s két oldalt csipkediszítéssel.

Ferencrendi szerzetesből felekezetnélküli tanár.

— Az antiszemita pap regénye. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Szabadka, szeptember 19.

Néhány év előtt Szabadkán sokat és sokszor emlegették Takács Félix, Ferenc rendi szerzetes nevét. A szabadkai kereskedők egyesülete a királyi ügyész védelmét is kérte Takács Félix ellen, aki a szószék erejét, a templom hatalmát és a maga ragyogó képességeit arra használta fel, hogy a zsidó kereskedők ellen izgatott.

Az érdekes és fanatikus pap egyszerre csak eltűnt Szabadkáról. Mikor fiatalos gyűlölete kitombolta magát, rájött arra, hogy addigi antiszemita törekvései igaztalanok és embertelenek. Takács Félix ezt a dilemmát úgy akarta megoldani, hogy bejelentette, hogy kilép a szerzetből s világi pap lesz. A szerzetesek azonban nem akarták engedni a szerzetből Takács Félixet, akinek kiváló tehetségét és szónoki erejét igen jól lehetett használni.

Takács úgy segített magán, hogy itt hagyta Szabadkát, felment Bécsbe s kilépett a szerzetből ókatolikus pap lett. Az ókatolikus felekezet Magyarországon nem bevett vallás, Ausztriában azonban sok híve van. Ezek felismerték Takács Félix értékeit s segítézték, hogy Bernben megszerezze a teológiai doktorátust. Mint berni egyetemi hallgató, egy ízben járt már Takács Szabadkán, de mint-hogy a világi papok egyenruháját viselte, itt zaklatásokban s üldözésben volt része, emiatt sietve visszautazott Bernbe.

A fiatal pap a berni egyetemen nemcsak theológiát tanult, hanem szorgalmas hallgatója volt a filozófiai fakultásnak is. Ezt a bécsi ókatolikusok annyira zokon vették, hogy Takácsot megvonták minden támogatásukat. Takács otthagyta a papi pályát s bizonyu nélkülözések közt elvégezte a filozófiai fakultást, tanári oklevelet szerzett, amelyet Magyarországon nosztrifikáltatott s most már tanár a brassói állami főreáliskolában.

A volt fanatikus pap ismerősei előtt kijelentette, hogy felekezetnélkülivé lett s legközelebb megnősül.

Takács Félix különben gazdag somogyi család sarja. Az apja nem él, az anyja pedig kitagadta, amikor megtudta, hogy otthagyta a szerzetet.

VIDÉK.

Uj adóhivatal Aradmegyében. Aradvármegye területén Magyarpécska székhellyel, folyó évi október 1-ével új m. kir. adóhivatalt állítanak fel, melyhez az aradi adóhivatal kerületéből Nagyiratos, Kisperég, Magyarpécska, Nagyvarjas, Németpereg, Obodrog, Ópécska, Szemlak községek oszthatnak be.

Az arad-temeshidegkuti h. é. vasút közigazgatási bejárása. Az aradi közuti vas-pálya és téglagyár társaság, mint az arad-temeshidegkuti h. é. vasút előmunkálati engedélyese kidolgozta a vasút terveit. A 25-7 kilométer hosszú vonal megépítése egyrészt az Arad és Temeshidegkut közt fekvő népes és gazdag marosbalti községeknek az aradi forgalomba leendő bekapcsolását biztosítaná, másfelől pedig a Temeshidegkut község határában nagy kiterjedésben elterülő kincstári és magánerdők, valamint az átszelt igen termékeny és belterjes művelés alatt álló vidék termékeinek gazdaságos szállítását fogja elősegíteni. A társaság kérelmére egyelőre csak a Temesvármegye területén fekvő részekre rendelte el a kereskedelmi miniszter a közigazgatási bejárást, amelyet f. évi szeptember hó 24-én kezdenek meg Ujarad községben.

Ügyvédi honorárium a hazafias munkáért.

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, szeptember 19.

Emlékeztet, hogy a májusi és júniusi események következtében az ellenzék vádiratot szándékozott beadni a „törvénytörő” kormány ellen. A vádiratok elkészítésével több ellenzéki ügyvédet bíztak meg, akik önzetlen hazaszeretetből és a párthoz való ragaszkodásból teljesen díjtalanul vállalták az ügyet.

A vádiratok elkészültek, az egyes ügyvédek példányaikat benyújtották kiegészítés és revidálás végett az egyesült ellenzék intéző-bizottságához. Munkadíjat, költséget egyikük sem számított föl. A vádiratok benyújtására mindeddig — és később sem — került rá a sor, olyan mumus féle dolog volt az egész, ott porosodnak valahol a Justh-párt irattárában.

Módfelett fájt ez egy ifjú ügyvédnek, a vádirat egy készítőjének, aki az ellenzéki akcióból azt remélte, hogy az által forgalomba jő az ő neve is. Hogy hírnév utáni fájdalma némileg csillapodjék, flastromot kért a párttól. A flastrom receptjét jómaga készítette el egy *busás expenznóta formájában*. Az ifjú ügyvéd — jóízűsü félbarna regattista és zsúr fiu, — nem a maga, hanem személyzete számára kért honoráriumot, ilyen formán:

Külön munkadíj egy jelöltnek, hét

irnoknak	K 1400.70
Írógépkopás	K 1000.30
Tenta, toll	K 51.32
Papiros	K 48.78

Summa summárum K 2500.—

Szóval kétezeröttszáz koronát kért a vádirat elkészítéséért. Az összeg behajtására pedig egy exminisztert kért meg, aki egy dús gazdag ellenzéki grófot akart a honorárium erejéig megpumpolni. A gróf talán kötélnék is állott volna, ha egy ellenzéki honatya meg nem tudja a pumpot és meg nem fájdul neki a gróf feje. Egyszerűen letiltotta a fizetésről a nagyurat, magához rendelte az ügyvédet és alaposan megmondta neki a véleményét, majd pedig kijelentette, hogy a számát ő maga fogja revidálni. Ügyvédi körökben kíváncsian várják a revízió eredményét, mely hivatalosan lesz egyszer s mindenkorra megállapítani, mennyire taksálható egy ellenzéki vádirat.

Török forradalom Skutariban.

— A fellázadt malisszorok. —

Távirati tudósítás.

Konstantinápoly, szeptember 19.

A tegnapi miniszteri tanács elhatározta, hogy Skutariba egy hadosztályt küld a rend helyreállítására végett.

Esszad basa hadosztálytábornokot, aki rendelkezési állományban van, a Skutari és Durazzo ellen vonuló malisszorok leküzdésére kiküldött redifcsapatok parancsnokává nevezték ki. Esszad basa, aki durazzói képviselő volt, utoljára Tiranában tartózkodott és miután a vidéket igen jól ismeri és a lakosság életével és szokásaival tisztában van, a kormány reméli, hogy sikerülnie fog a malisszorokat lecsillapítani.

Szerbek és arnóták a törökök ellen.

A kumanovói járás harminckét szerb faluja a kajmakámhoz panaszt intézett, amelynek másolatát elküldték az összes konzuloknak. A szerb falvak lakói az elharapózó anarchia és az arnóták erőszakoskodása miatt panaszkodnak és azt kívánják a kormánytól, hogy az arnóták által okozott kárt térítse meg. A malisszorok három nap óta körülzárják Skutarit.

Szaszonov külügyminiszter tegnap sokáig tanácskozott a pétervári török nagykövettel a keleti kérdésekről. A tanácskozás folyamán a miniszter kijelentette, hogy Oroszország el van tökéltve, hogy a békét és a Balkán félsziget státuszkvóját fönntartsa, de Törökországnak is vigyázni kell arra, hogy oly eseményekkel, a milyen a kocsánai volt, ne kényszerítse a nagyhatalmakat arra, hogy közbelépjenek.

Az olasz-török béke ügye.

Az Ikdam megcáfolja azt a jelentést, mintha a porta Tripolisz annexiójához hozzájárult volna és csak Bengázi számára követelné a török szuverenitás fönntartását és az autonómiát. A lap megjegyzi, hogy ellenkezőleg, az olasz képviselők voltak azok, akik Bengázi autonómiáját javaslatba hozták és pedig török fönhatóság alatt, de olasz rezidenssel. A porta ezt a javaslatot elfogadhatatlannak jelentette ki. A minisztertanács legközelebb hozza meg végleges döntését és a török delegátusoknak megadja a szükséges instrukciókat.

Regények

az „ellopott” négy milliőről.

— Désey Zoltán fantasztikus vádjai. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, szeptember 19.

Az Aradi Közlöny mai számában tudósítást közölt a fővárosi Saskörben tartott jogászygyűlésről, amelyen Károlyi Mihály gróf és Désey Zoltán, a koalíciós kormány dicstelen szereplésű pénzügyi államtitkára egyenesen lázították az ifjúságot és olyan hangon beszéltek, mint vasárnap délután a bugaci korcsmában a parasztleányok szoktak. Désey Zoltán például ezt mondta:

— Egész Európában nyílt titok, hogy Magyarország kormányelnöke a legnagyobb panamista. Az az erkölcsi alap, amelyen a kormány és a munkapárt áll, olyan, amelyért kispolgárok börtönbe kerülnek: a lopás.

Ma egy újságíró előtt kifejtette a hataloméhes exállamtitkár ennek a kijelentésének alapjait. Azt mondta, hogy a kormány négy millió koronát ellopott az államtól és azt használta föl a választásokra. Ezt a vakmerő vádat ma megcáfolta a kormány és rámutatott arra, hogy négy millió koronát nem lehet az államháztartásból föltűnés nélkül kivonni. Azt az állami számszék azonnal észrevenné és óvást emelne elene.

Látnivaló tehát, hogy Désey Zoltán vádjai regénynél nem egyéb. Az teszi különössé az ügyet, hogy az az ember kovácsol vádat a kormány ellen, akiről Aradi Viktor hírlapíró egy bányavásárlással kapcsolatosan kinos ügyet írt meg és a hírlapíró az esküdtszék alig egy hónappal ezelőtt fényesen fölmentette.

Désey különben ezt mondta ma egy hírlapíróknak:

— Eddig nem akartam ezt a fegyvert használni, de most már kénytelen vagyok vele. Igenis: Sikkasztottak és loptak és béke csak akkor lesz, ha Lukács visszafizeti azt, amit loptott. Követelem, hogy ami loptott pénzt rábizonyítok, azt fizesse vissza. A munkapárt tagjaival nincs dolgom. Tévesen adták vissza tegnap esti beszédemnek ezt a részét, mert én csak a kormány erkölcsi alapjait jelöltem meg a lopást.

— Megengedhetőnek tartja-e Máltóságod, — kérdezték, — hogy a kormány egyik alaphoz a másikba utaljon át pénzeket?

— Nem, távolról sem — felelt Désey. — Én hivatalos működésem alatt egyetlen fillért se fordítottam budgetellenes célokra. Csakis olyan célokra, amelyekre költségvetésileg rendeltetett. Meg vagyok róla győződve, hogy abban a kormányban, amelyiknek államtitkára voltam, ily eset nem fordult elő. A pártkasszának az én működésemben szerepe nem volt. Vádolom a miniszterelnököt azzal, hogy tudtával és beleegyezésével defraudált pénzeket használtak föl a munkapárti választásokra. Május végén vagy június elején — nem emlékszem pontosan — bementem Tiszához, aki már akkor elnök volt és közöltem vele, hogy ezt a vádat a Ház színe előtt bizonyítani akarom. Kértem, adjon engedélyt sürgős interpellációra. Tiszazt felelte, hogy nem tartja sürgősnek. Aztán jött június negyediké és az én interpellációm természetesen elmaradt. Amíg reméltem, hogy tisztességes kibontakozást érhetünk el, addig hallgattam és nem álltam elő bizonyítékokkal; de most kötelességem az ország elé vinni, hogy közpénzekből négy millió koronát elvettek, elloptak. Egyelőre ezt tudom bizonyítani, de lesz több is.

— Ismétlem, hogy annak a pénznek több milliós része, amit a választásoknál használt föl a kormány, defraudált pénz. A dolognak ez a historikuma: Hónapokkal ezelőtt tudtam meg, hogy ezt a pénzt elsikkasztották. Nem akartam ezzel előállni, de a nagy kavarodás alkalmával, Kovács Gyula esetén odaszóltam Zichy János gróf miniszternek: Hogy élhet ily eszközökkel az a párt, amelyet lopott pénzből toboroztak össze? Másnap jelentkeztem Tiszánál és megmondtam, hogy nem vagyok gyerek, amit mondtam, bizonyítani tudom. De nem adtak alkalmat a bizonyításra. Többet nem tárgyaltunk. Egyik vezető politikai egyéniségünk arra kért, hogy bármily erős fegyver is ez a dolog a mi kezünkben, ne használjuk, mert ugys balkán reputációnk van Európa előtt. Ne növeljük még ezt a defektust. De a történetek után tovább nem hallgatok. Bizonyítékaim a zsebemben vannak és legközelebb alkalmat fogok keresni arra, hogy azokkal előálljak. Amint már jeleztem, a béke első föltétele az, hogy térítsék vissza a négy milliót. Előbb nem is tárgyalunk.

Nyilatkozata végén azt mondta még Désey, hogy amíg reménye lehetett a békés kibontakozásra, addig hallgatott, de most, mikor azt látja, hogy Lukács László a saját személye miatt veszélyezteti az ország nyugalomát és alkotmányát, kénytelen volt e tényekkel előállni, első sorban azért, hogy példát teremtsen, hogy akik a közvagyonhoz nyulnak, megbűnhődnek érte.

Illetékes helyen Désey Zoltán vádjára a következő felvilágosítást adták:

— Eltekintve attól, hogy az egész dolog nem igaz, már csupán technikai okokból is lehetetlen. Désey Zoltán elvégre államtitkár volt és épen a pénzügyminisztériumban, tehát tudnia kell, hogy nem négy millió koronát, de egyetlen koronát se lehet elvonni rendeltetésétől. A pénzügyminisztérium, általában a minisztériumok technikai működését különben is ellenőrzi az állami számszék, amelynek figyelmét a költségvetéstől eltérően felhasználott pénzek nem kerülhetik el. És ez se kerülhetne volna el.

A vádat illetékes helyen tehát határozottan cáfolják.

A félhivatalos Bud. Tud. közli: Désey Zoltánnak állításai a legvakmerőbb valótlanságok. Neki, mint volt pénzügyi államtitkárnak tudnia kell, hogy nem is lehetséges az, amit állít. Különben Déseynek legközelebb alkalma lesz állításait bebizonyítani.

Politikai párbajok özöne.

— Lovagias ügyek a képviselőházi dulakodásból. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, szeptember 19.

A politika, mint mindig, ha nagy bajok vannak, ezuttal is a parlamentből a vívótermekbe és lovassági kaszárnyákba hurcolkodott át. Egy csomó affér támadt a tegnapi és tegnapelőtti viharok közben, legtöbbje még tárgyalás alatt van, néhányat pedig ma fegyverrel intézték el. Az elintézt és elintézésben levő afférek a következők:

A kereskedelmi miniszter inzultálása közben Rudnay Béla volt főkapitányt tettleg bántalmazta Zlinszky István. Rudnay Béla Farkas Zoltán és Kiss Ernő képviselők útján provokáltatta Zlinszky Istvánt, aki Károlyi Mihály grófot és Benyóvszky Mór grófot nevezte meg segédeikül. A segédek rendkívül súlyos feltételű pisztolypárbajban állapodtak meg. A párbajt ma délután négy órakor vívták meg a honvéd-lovassági kaszárnyában. A súlyos feltételű pisztolypárbajban egyik fél sem sérült meg. Zlinszky István fegyvere négyszer csüörtököt mondott, s Rudnay pisztolya is csak egyszer sült el. A felek a párbaj után nem békültek ki.

A Rudnay-Zlinszky-afférrel egyidejűleg összeütközés támadt Rakovszky István néppárti vezér és Rudnay Béla között is. A volt főkapitány provokáltatta Rakovszkyt. Ezt az affért ma délután egyoldalu jegyzőkönyvvel intézték el. Deésy Zoltán és Palugyay Mór is ugyanígy — Rakovszky segédei — kijelentették, hogy miután a rendőrök a munkapártiakat és a függetlenségiakat különválasztották, felük a rendőrkordon mögül jelekkel adta Rudnaynak értésére, hogy olyan embernek, akit ép az előbb ütöttek pofon, nincs mit beszélni, tehát se szóval, se tettel nem inzultált. Rakovszky segédei ezzel a nyilatkozattal eltávoztak. Rudnay segédei Farkas Zoltán és Kiss Ernő egyoldalu jegyzőkönyvbe adják felük tudtára a furcsa lovagias elintézt.

A tegnapi általános tumultusban Szmracsányi György súlyosan megsértette Kubinyi Gézát. Kubinyi provokáltatta Szmracsányit. A segédek kardpárbajban állapodtak meg, amely ma délután három órakor volt nehéz lovassági kardokkal. Az első összecsapásnál Kubinyi Géza jobb halántékán és jobb hüvelykujján könnyebb sérülést szenvedett. Miután az orvosok harképtelenséget konstataáltak, a segédek beszüntették a párbajt. A felek nem békültek ki.

Szmracsányi Györgynek Szász Pál munkapárti képviselővel is támadt lovagias afférje. Szmracsányi ma ajánlott levelet kapott Szász Pál segédeitől, akik felük nevében elégtételt kérnek tőle a képviselőházban állítólag használt sértő kifejezésekért. Szmracsányinak sejtelmé sincs róla, hogy tulajdonképpen miért provokálták. Az ügy még folyamatban van.

A képviselőházban történt összeszólalkozásból kifolyólag még egy sereg lovagias eljárás folyik. Rakovszky István munkapárti képviselő provokáltatta Eitner Zsigmondot, aki mágnáshölgyek jelenlétében így szólt rá:

— Nem vagytok uri emberek, nincs köztek egy uri ember se!

Ez az ügy sincs még befejezve.

Born Frigyes báró lovagias elégtételt kért Csuhá Istvántól, aki ezt kiáltotta feléje:

— Takarodjék ki az ellenzéki padsorokból, magának nincs ott helye.

A segédek ezt az affért békésen intézték el.

Fodor Kálmán munkapárti képviselő provokáltatta Héderváry Lehel, mert Héderváry, amikor a függetlenségi képviselők elhurcolása közben Fodor megjelent a teremben, ezt kiáltotta rá:

— Gazember, nem szeggyelli magát! Még be merészel jönni?!

Az affér még befejezetlen, valószínűleg párbaj lesz a dologból.

Károlyi Mihály grófnak is afférje támadt, még pedig a fiatal Hámos Antal báróval. Amikor Hámos báró mosolyogva nézte az ellenzéki képviselők kihurcolását, Károlyi gróf sértő kifejezéseket használt. Hámos, Montbach Imre és Vermes Zoltán képviselők útján elégtételt kért Károlyi gróftól. A tárgyalás ebben a lovagias ügyben még folyik.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Molnár Ferenc új színműve.

— A „Farkas” olvasó próbája. —

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, szeptember 19.

Beöthy László igazgató Jósika utcai lakásán tegnap este nevezetes színházi esemény játszódott le: Molnár Ferenc felolvasta új darabját, „A farkas”-t, az igazgató, a szereplők és egy-két olyan bizalmasa előtt, akik közel állnak a Magyar Színházhoz és rendkívül érdeklődnek az új Molnár darab iránt.

Voltaképpen ez volt tehát A farkas olvasópróbája, amelyen a szerző a szereplők előtt felolvasta a darabját, tehát tekintettel a szerzőre és az eseményre — amely épen úgy érdekli a magyar színházi világot, mint a külföldit — ez az olvasó próba kivételes körülmények között ment végbe: az igazgató odahaza látta az illusztris színpadi író vendégéül, hogy ő maga ismertesse meg vele és a szereplőkkel a színházának szánt új művét.

Beöthy László igazgató és a feleségén kívül jelen voltak az esti olvasó-próban: R. Gombaszögi Frida, Csontos Gyula, Törzs Jenő, A farkas főszereplői; Márkus László, aki a darabot rendezni fogja, Rákosi Szid, Lázár Ödön, a színház titkára, Márton Sándor dr., a Színpadi Szerzők Egyesületének titkára és Hevesi Sándor dr., az Operaház rendezője. Ez a társaság alkotta az új Molnár-darab első közönségét, amely este fél tizenegy óra tájban helyezkedett el Beöthy László szalonjában, hogy meghallgassa Az ördög és A testőr szerzőjének új művét.

Háromnegyed tizenegy órakor kezdette meg Molnár Ferenc a darabja felolvasását és az olvasás — minden felvonás után öt-hat perc szünetet tartott — éjfél után fél kettőig tartott. A társaság valamennyi tagja a legnagyobb elragadtatással, szinte izgalommal üdvözölte az író a felolvasás után. Az első közönség előtt szenzációs volt a sikere A farkasnak.

Molnár Ferenc új darabja négy képből áll, tulajdonképpen két felvonásból. Az első kép egy elegáns budapesti vendéglőben játszódik, a második kép a házaspár lakásán, a harmadik egy grófnő nagy estélyén és a negyedik ismét a házaspár lakásán. A főszereplők: a férj (Törzs), a feleség (Gombaszögi) és az a bizonyos harmadik, az asszony leánykori ideálja (Csontos), akire a férje feltékony. A darab harmadik képe álom, az asszony álmódja és ebben az álomban az ideál négy különböző alakban kísérti meg az asszonyt. Először mint dzsidás tiszt, azután mint követségi attasé, harmadik alakjában mint zeneművész és negyedik alakjában mint lakáj. Csontos Gyula tehát öt alakban jelenik meg a darabban, mert az első és utolsó képben igazi reális alakjában mutatkozik, mint vidéki hivatalnok.

A farkas szerepeit — a darabban még négy-öt nagyobb epizód-szerep is van; ezek közül egyet T. Halmi Margit, egyet pedig Z. Molnár László fog játszani — legközelebb kiosztják és a próbák is nemsokára megkezdődnek az új Molnár darab-ból, a Magyar Színház-ban. A bemutató-előadást

október végére tervezik, de legkésőbb november első napjaiban a közönség is megismerkedik Molnár Ferenc új művével. —Y.—

* A kabaréigazgató fejedelmi életmódja.

Irtunk már róla, hogy Kondor Ernő, aki Aradon is hosszú ideig működött, Nagyváradon kabarét nyitott és bár a mulató kitűnően jövedelmezett, Kondor mégis csődbe jutott. Hogy mi okozta Kondor anyagi romlását, azt érdekesen indokolja meg a nagyváradi Szabadság című lap mai száma, következőket írván a tönkrement direktorról: Nagyváradnak eléggé fejlett éjszakai élete van ahhoz, hogy egy művészi nivón álló kabarét annak igényei szerint fenntartsa. A Kondor Ernő esete nem szolgál precedensül és ellenargumentum gyanánt. A Kondor-kabaré nem állott mindig azon a nivón, hogy azt habozás nélkül elfogadta volna Nagyvárad publikuma. És ennek dacára a Kondor Ernő kabaréja jó üzlet volt, nagyon jó üzlet, csupán a kulisszák mögül vetítettek rá sötét reflektorokat. A romlás okozója maga Kondor Ernő volt. Hercegi állítmánnyal még egy párisi és kabaré jövedelméből sem lehetne megélni. Tessék csak kissé is gondolkodni azon, hogyha egy kabarétulajdonos a szerezésnek husz koronát, a listésnek pedig némi aránytalansággal tíz koronát ad borraival gyanánt, mint jó Kondor Ernő tette, akkor nem egy nagyváradi kabaréval, de talán a hálókocsi társaság üzletmenetével is hamar a csőd szélére jutna. Aztán azok a drága kis nők, akiknek büdtségét Kondor Ernő gazdagon, fejedelmi gesztussal intézte el, azok a rózsaszínű körű kis madarak is beleénekelnek a kabarétemetés szomorú aktusába.

* Halálugrás. (Artista-tragédia az Apolló színházban.) A Négy ördög első részére emlékeztet ez a nagy apparátussal készült háromfelvonásos artista-tragédia, amelynek minden egyes jelenete csodálatra méltó. A világ egyik legnagyobb cirkuszát bérelte ki a filmgyár a darab lejátszására s a legkiválóbb artistáknak osztotta ki a szerepeket, hogy mennél élethűbben, mennél reálisabban és stilszerűbben kerüljön a „Halálugrás” a mozipiacra. Az Apolló színház elsőnek szerezte meg a vidéken a nagyhatású látványosságot, amelyet pénteken mutat be először. A tragédia rövidre fogott eseménye ez: A híres Salamonsky-cirkusz M. városában időzött. A cirkusz kedvence a fiatal és bájos Hanny volt, akit az ismert sportférfi, Renard Salamonsky fedezett fel és az utcai virágáros gyerekből híres művésznőt nevelt. Ferenc, a cirkusz bohóca halálosan szerelmes volt a fiatal lányba: de reménytelen volt mert Hanny, Robert van Wagenbeimet egy fiatal konzultási tisztviselőt szeretett. Hanny este az előadás előtt a bohócot arcon vágja ostorával, mert megtudta, hogy ő volt az árulkodó. A bohóca bosszút esküszik. Meggyöngíti a köteleket és Hanny egy éles sikollyal holtan bukik a porondra, a megremült publikum szeme előtt. 177

* Rekordnap az Urániában. Így kell neveznünk az Uránia most következő háromnapját, mikor két olyan hatalmas sláger kerül előadásra, melyek közül egy is elegendő volna a legabszurdabb érdeklődés felkeltésére. Az egyik a Mezőhegyesi manőverek fényesen sikerült filmje, a magyar kinematográfia diadala. Mindaz, amiről az újságok színes leírásából tudomásunk van, most teljes élethűséggel játszódik le szemünk előtt. Részletekre felesleges kiterjeszkedni, hiszen megfogja nézni ezt a képet mindenki, még azok is, akik részt vettek a királymanővereken, hogy viszontlássák magukat a már kipihent fádalmak szemlélésében. Három napig marad műsoron ez a remek kép, hogy mindenkinek alkalma legyen megtekinteni. A műsor másik brilliáns attrakciója a minden képletet fölülmuló szenzációs film Az oroszlanok hajója. Már ismertettük a kép meséjének fölszínes vázát, most csak arra utalunk, hogy ehhez fogható kép még nem jelent meg a nyilvánosság előtt. Hátborzongató jelenetek egész sorozatából áll az a fenomenális látványosság, mely feledtetni fog minden eddig látott mozgófényképet. A nagy érdeklődésre való tekintettel figyelmeztetjük a közönséget, hogy kellő időben jelentkezzenek a helyekért, nehogy hely hiányában hiába fáradjon. 175

Férfi szövet maradékok

olcsó árban árusítatnak

Leichner és Fleischer

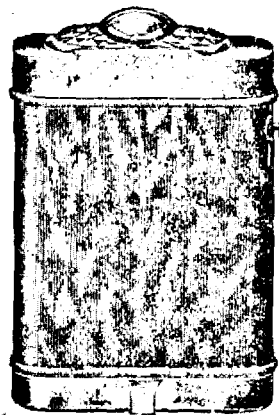
fluk részére egész öltönyre, felöltő, téli kabát és egyes nadrágokra míg a készlet tart nagyon
Kizárólagos posztógyári raktár
Arad, Szabadság-tér 17. sz.

Villanyos zseblámpa

mindig friss töltéssel.

Villany-berendezések, villany-ellátások.

Dinamó gépek, villanymotorok olcsón kaphatók

Kalmár Józsefnél

Arad, Salacz utca 2. sz. 6118

Józan, feltétlenül megbízható, értelmes

iroda-szolgát

keresek október elsőjén történő belépésre írásbeli ajánlatok „Állandó állás” jelige alatt e lap kiadóhivatalába intézendők.

10 tárgy csak K. 3.50

És pedig: 1 pontosan járó aranyozott francia doubl óra, schweizeri szerkezetű, 1 francia doubl lánc, 1 női lánc legújabb fazon, férfi és női gyűrű, 1 bajuszkefe gloriával fedve, 1 női brosch francia doublból, 2 kezelő gomb és 1 zsebkész fogvájóval kapható utánvét mellett.

J. Brandes Krakau,

Berka-Joselowica 9. 5829

Használt ólom
megvételre kerestetik

THE VERA
American Shoe

A jelenkor legtekélyesebb, legkényelmesebb, és legtartósabb amerikai cipője

Arak, hölgyek és gyermekek részére
Kérjen képes árjegyzéket.

Made by Rice & Hutchins Boston, Mass. U.S.A.

Egyedüli raktári
Buchsbaum és Társa Arad.
Telefon 442. Telefon 442.

Butorkiárusítás.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy előrehaladott korom miatt a butorkészítéssel felhagytam és hogy készletben levő gyönyörű butoraimat a **beszerzési áron alul is**

végkiárusítom.

Kérve kérem a n. é. közönséget, hogy butorszükségletét nálam beszerezni szíveskedjen,

Varga József

ARAD, Kápolna-utca 6/b. szám.

Legcélszerűbb szab. jég-szekrények

minden nagyság és kivitelben, ugyancsak háztartási, vendéglői és nagy hűtők gyári áron kaphatók

Husserl Manó

jégszekrény gyárában
Arad, Szent Pál-utca 11. szám

Különlegesség szén-sav és légnyomású sörkímélő szekrényekben. 8411

Pathefonok

és Pathe-lemezek, a legújabb felvételek, kedvező fizetési feltételek mellett kapható

Koch Dánielnél

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz. a Fehér Kereszt-tel szemben. 4178

A Knorr-féle zabliszt és rizsliszt

utólérhetetlen tápszer gyermekek és betegek részére, mert tudományosan bevált elvek alapján csak gondosan válogatott nyersanyagokból készül.

6619

Permetezőjavítások elfogadtatnak.

M. M. szabadalmazott

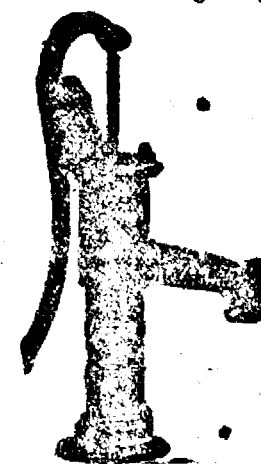
Borszivattyák

és hozzá való legjobb minőségű gumicsövek legolcsóbb gyári áron.
A szivattyú-hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szótőmagvak, héjak és egyéb tisztáltságot azonnal továbbítanak, ezáltal a szivattyú nem romlik, és a bort nem ronghatja, a gépet jó működéséért 3 év jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

golyó szelepekkel. 1101

Köszögeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál nem tagadják meg a szelgálatot, — a gép működéséért 3 év jótállás (ingyen javítás) hozzá való orrszegek egyenes csavarok és a legjobb minőségű, belül gumizozott kenderesek a legolcsóbb árban.

Kutak

homokos csövekkel a legolcsóbb gyári áron.

HÖNIG OTTÓ

M. M. szabadalmazott tüzi fecskendő- és szivattyúkészítő.
Arad, Rákóczi-u. 27. sz.

Budapesti Csipkeáruház Andrassy-tér 20. sz.

UTALVÁNY.

Ezen szelvény bemutatója ujonnan érkezett őszi és téli újdonságaink bevásárlásánál szolid szabott árainkból 5 százalékos engedménnyel részesül.

Fischer Eliz-palota.

Csipkék, szalagok, bársonyok, ruhadiszek. Selymek harisnyák. Keztyük és összes szabókellékek.

POPPER TESTVÉREK áruháza ARAD, FORRAY-UTCA

(Gróf Hunyady-palota)

őszi ujdonságait a következő rendkívül olcsó árakban árúsítja:

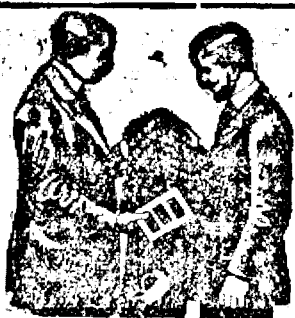
1 ruhára való angol szövet 4 mtr. 120 cm széles	K 4.-	1 darab férfi vagy női trikó	K 1.50
1 " " " divatszínben 4 mtr. 120 cm széles	6.-	1 darab gyermektrikó	-.65
1 " " " tiszta gyapjú 4 mtr. 120 cm széles	8.-	1 pár női harisnya	-.40
1 vég finom rumburgi vászon	9.80	1 darab gyapjú posztó sál	2.70
1 kis vég vászon 6 női ingre	7.80	1 " flanel takaró	1.70
1 szövet garnitúra 2 ággyerítő és egy abrosz	9.50	1 " Store függöny	4.50

Szőnyegek 48 fillér, 70 fillér, 96 fillér és 1 korona 50 fillér méterenként.

2811

Selymek, bársonyok, csipkék, szalagok és ruhadíszek óriási választékban.

Kérjük kirakataink szíves megtekintését.

Brünniszövetek

uri ruhák elkészítésére legolcsóbb gyári árakon kaphatók

ETZLER és DOSTAL cégnél
BRÜNN, Schwedeng 41. 6981

A tanítói szövetség és az Állami Helytartóknak egyesületének szállítója. Ha direkt a gyárból veszi a fogyasztó ezen szükségletét, sok pénzt takaríthat meg. Mindig új, modern szövetek mindenféle áron. A legkisebb méretet is küldjük.

Dus minta válogaték megtekintésére bérmentve küldetük. 22

Új épület- és diszműbádogos üzlet.

Igen tisztelt megrendelőim és a n. é. közönség szíves tudomására hozom, hogy a volt **Göncz és Katona**-cégből békés uton kiváltam és **Aradon, Weitzer János-u. 2. sz. alatt** (Minorita bérpalotában.) önállósítottam magam, hol is egy jól berendezett bádogosüzletet nyitottam, ahol állandóan nagy választéku készletet tartok mindennemű kész konyha és üzlet felszerelési cikkekben legolcsóbb árakban.

Elvállalok mindennemű épület- és diszműbádogos munkákat költségvetés szerint legjutányosabban.

Amidőn hálásan köszönöm nagyrabecsült üzletfeleimnek velem szemben eddig is tanúsított jóindulatát, kérem szíves pártfogásukat velem szemben továbbra is fentartani. 5747

Főtörökvésem figyelmes kiszolgálással szolid és jó munkát adni. Kiváló tisztelettel

Tanulók felvételnek.

Katona István.

Alkalmi vétel és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerraktár

Deutsch Izidor

Órák és ékszerész
Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcserélhetnek.

Telefon 438. Telefon 488.

Legfájdalmasabb tyúkszemétől

is 3 nap alatt mindenki megszabadul a Hajós-féle „ANAGALLIN” használata által. Kezelése igen egyszerű, nem piszkít, nem ragadós. A beszerzésnél vigyázni kell az „ANAGALLIN” szóra.

Ara használati utasítással együtt 70 fill.

Poloskák

kiirtása a legsikeresebben és teljesen csak a „Phenolsav”-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, még a petéit is kiirtja.

Ara egy üvegnek 70 fillér.

Legjobb fekete

Hajfestő

festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ara 2 korona.

„MELOGEN”. Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ara 2 korona.

Legjobb, legmegbízhatóbb

amerikai gummi óvszer ma már csak egyedül a „NITER”

6 drb. egy eredeti fémdobozban 2 kor.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyeztetés ARAD, Andrássy-tér 22. sz. a meggyháza szomsz. —

Ha finom

Teát, Rumot

óhajt forduljon

Vojtek és Weisz-céghez Aradon.

Teák.		Rumok.	
	Kor.		Kor.
1 csom. igen fin. keverék	—50	1/2 lit. úv. „Hungaria”	1.10
1 " " " "	1.—	1 " " " "	2.20
1 " " " "	2.—	1/2 " " Jamaica II.	1.30
1 " fin. keverék 1/4 kiló	2.50	1 " " " II.	2.80
1 " " törmelék	—40	1/2 " " " I.	1.80
1 " " " "	—80	1 " " " " I.	8.60
1 " " " " kiló	7.—	1/2 " " " fortior.	2.70
1 " Popoff-féle 4 sz.	7.—	1 " " " " "	5.40
1 " " " " 6 "	5.50	1/2 " " " antiqu.	3.70
1 " " " " 8 "	4.50	1 " " " " "	7.40

Postai megrendelések naponta pontosan eszközöltetnek.

701

TÖRVÉNYKEZÉS

§ A Ryhliczky per főtárgyalása. Budapestről jelentik: A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank csaloinak Ryhliczky Zoltánnak és Bauer-Bajor Lajosnak bűnügyét október 19-ére és a következő napokra tűzték ki főtárgyalásra. A főtárgyalás elnöke Balogh György dr. a budapesti büntető törvényszék elnöke lesz. A vádhatóságot Timkó dr. királyi ügyész képviseli. Ryhliczkyt Bródy Ernő dr., Bauer-Bajort Vázsonyi Vilmos és a harmadik vádlottat Bauer Endrét Dési Géza védi.

§ Lefoglalt rőpirat. Budapestről jelentik: Pár nappal ezelőtt egy rőpirat jelent meg Lukács arcképe címmel. Ez a rőpirat Lukács László miniszterelnök ellen a sértő kifejezések és rágalmak egész özönét tartalmazza. A királyi ügyészség a rőpirat ismeretlen szerzőjét perbe fogta. Hogy a szerző személye, miután a rőpiraton a nyomda, ahol készült, megjelölve nem volt, megállapítható legyen, a vizsgálóbíró nyomozást rendelt el, ennek folyamán kiderült, hogy a rőpirat szerzője Aradi Viktor hírlapíró. Szlavek Ferenc vizsgálóbíró Aradi Viktort már meg is idézte kihallgatásra.

§ A kántor és a szerkesztő. Budapestről jelentik: Régóta hadilábon áll Tóth Artur, a Székesfehérvári Hírlap szerkesztője Kecskés Elek római katolikus kántortanítóval. A kántor annak idején egy Deres című, ugynevezett élelaptop szerkesztett, sok borsot törve a városi hatóság és sok köztisztviselőben álló polgár orra alá. Mikor azután Kecskést állásától fölfüggesztették, Tóth Artur lapjában a valóságnak megfelelően közölte az erre vonatkozó polgármesteri jelentést, melyet az a városi közgyűlés elé terjesztett és megtoldotta azzal, hogy a fölfüggesztett kántor mulasztásainak és visszaéléseinek a legyeimi megtorlásokon kívül még egyéb következményei is lehetnek. Kecskés Elek panaszára a székesfehérvári törvényszék nyomtatvány útján elkövetett rágalmas vétsége miatt százhatvan korona pénzbüntetésre ítélte Tóth Arturt. A budapesti királyi tábla ma azzal a megokolással mentette föl a szerkesztőt, hogy igazat írt. A Kuria ma a semmisségi panasz elutasításával jóváhagyta a királyi tábla ítéletét.

§ Duhaj gavallérok. Szatmárról jelentik: Egy vidám, pezsgős éjszaka hámból való kirugásáért, vidéki duhajságáért ítélte el ma fogházbüntetésre két előkelő fiatalembert a szatmári törvényszék. Mándy Elemér dr. pénzügyi fogalmazó és Wekerle Kornél dr., Wekerle Sándor volt miniszterelnöknek unokaöccse, tavaly nyáron Nagykárolyban vidám mulatás után haza tartottak késő éjjel. Végig danolták az utcát s nagy zajt csaptak. Két rendőr szeliden kérte őket, hogy menjenek haza. A fiatalemberek erre nekiestek a rendőröknek s alaposan megverték őket. A rendőrök feljelentésére az ügyészség vádat emelt a két fiatalember ellen, akiket ma a bíróság három-három napi fogházra ítélte.

§ Elítelt vásári tárcadobók. Nagykikindáról jelentik: Gács András aradi büntetett előéletű egyén és Horváth-Lakatos János ismert vendégei a délvidéki országos vásároknak, ho mint ugynevezett tárcadobók fejtenek ki buzgó tevékenységet. Ez a társaság a június 20-iki kikindai országos vásáron ismert módszerével kifosztotta Lutyé József zsombolyai földmivest és 340 koronát raboltak el tőle. Lutyé, mikor rájött a tárcadobók ismert turpisságára, észretért és üldözőbe vette a gazembereket. A menekülő Gács futás közben többször visszalőtt üldözőjére. Végre mégis lefűlelték, a rabolt pénzt megtalálták nála. — A kikindai törvényszék esküdtbírósa Gács Andrást öt évi fegyházra, Horváth-Lakatos Jánost, valamint Gács Andrásnét, mint orgazdát egy-egy évi börtönre ítélte. Gácsék, mint ismeretes, nyáron az aradi rendőrség

tartóztatta le. Határ-utcai lakásukon, ahol a nótorius tolvaj a lopott pénzt egy képkeretben rejtette el.

§ A meggyilkolt korcsmáros. Ujvidékről jelentik: Két napig tartó tárgyalás után tegnap este hozott ítéletet az itteni törvényszék, mint esküdtbírósa a szándékos emberölés, rablás és hamis tanúzásra való rábírási bűntettével vádolt Paics Dusan és felesége bűnügyében. Paicsot, ki Vuin Dusan korcsmárost tavaly augusztus havában megölte és kirabolta, az esküdtbírósa szándékos emberölésben mondotta ki bűnösnek és tizenöt évi fegyházra ítélte. Paicsnét, kinek bűnrészségét nem találta beigazoltnak, az esküdtbíróság fölmentette.

Ezer koronás

zsebtolvajlás az aradi pályaudvaron.

— Titokzatos panasz a rendőrségen. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 19.

Nagyon rejtelmes ügyben indította meg ma délután a nyomozást az aradi rendőrség. Egy urinő tett feljelentést a rendőrségen, hogy fényes nappal, délután három órakor az állomáson egy férfi kikapta a kezéből pénztárcáját, amelyben tekintélyes összeg volt. Különössé teszi az ügyet, hogy a nagylorgalmu pályaudvaron senki sem volt tanuja a lopásnak s az is, hogy habár közvetlen a tett elkövetése után többen a tolvaj után eredtek, a környéken egy lelket sem találtak.

Drabik Ilona vagyonos szegedi magánzónó tette a feljelentést a rendőrségen. Drabik Ilona ma délután három órakor rokonai látogatására érkezett Aradra. A pályaudvaron nem talált hordárt s így ő maga bajlódott egy ideig podgyászával. Amint nehéz táskáját le akarta emelni, egy fiatal, szőke, huszonhat év körüli, munkás külsejű asszony lépett hozzá s felajánlotta, hogy ő majd lehozza a vonatról a csomagokat és kocsira rakja. A panaszosnő készséggel elfogadta a felajánlott szolgáltatást s mialatt a szőke nő a csomagokat hordta le, azalatt ő ridiküljéből elővette pénztárcáját, hogy borraivalót adhasson az asszonynak.

Alighogy a pénztárcát a kezébe vette, egy magas, szőke, hosszú felöltös fiatalember termett mellette és a pénztárcát kikapta a kezéből. Az első pillanatban szóhoz sem tudott jutni, de azután segítségért kezdett kiabálni.

— Tolvaj, tolvaj, — kiáltozta — fogják meg, arra szaladt!

Az utasok közül többen a jelzett irányba futottak, de nem akadtak rá a tolvajra. A lopásnak így csak egy szemtanuja volt, a szőke asszony, ez azonban a tett elkövetése után szintén nyomtalanul eltűnt.

Drabik Ilona a lopásról az állomási rendőrkirendeltségnek negyed négy tájban jelentést tett. A rendőrök és detektívek azonnal nyomozni kezdtek, de a szemtanuk csak annyit tudtak elmondani, hogy a panaszosnő segítségért kiáltott s kezével mutatta, hogy merre futott a tolvaj, akinek nyomát sem találták meg.

Drabik Ilonát a rendőrségen kihallgatták s jegyzőkönyvet vettek fel vele. A fentek szerint adta elő a lopás történetét s elmondotta, hogy a pénztárcában 590 korona készpénze volt s két gyűrűje, amelyek együtt 350 koronát értek. A pénztárcában volt minden papírpénze s csak huszonegy korona néhány fillér aprópénze maradt. Kissé feltűnő tehát Drabik Ilona előadásában az, hogy miért a bankókkal tömött pénztárcából akart borraivalót adni és miért nem az apró pénzből. Az aprópénzt ugyanis nem a pénztárcában, hanem a ridikülben tartotta. A rendőrség nyomozást indított a titokzatosan eltűnt zsebmetsző és az állítólagos szemtanu munkásasszony után.

Árvizek és havazások.

— Budapest kiöntött a Duna. — Országsszerte rossz az időjárás. —

Távirati tudósítás.

Dés, szeptember 19.

A folytonos nagy esőzés a Szamos folyó völgyében és főleg Szolnok-Dobokában ismét nagy károkat okozott mindenfelé. Nevezetesen Ároklján községben úgy a Szamos, mint a Dobriki kiáradt és elöntötte a jobb és balparton a vetéseket. Sok helyt a kazalban lévő és cséplés alatt álló gabonaneműeket az ár magával sodorta. Különösen nagy kárt okozott Desbordes Ernő képviselőnek az árviz, akinek halgazdaságát semmisítette meg. — Désen a múlt napokban a Szajka patak 3 méter magasra földuzzadt és magával sodorta mindent, házakat, kerteket, utcákat öntött el.

Abaujszántóról jelentik: Abaujszántó és vidéke fölött villámlás és dörgés közben nagy jégvihar vonult el tegnap délután, mely tíz percig tartott. A jég a szőlőkben igen nagy károkat tett. Az eső még folyton esik és a mezőn lévő bab- és burgonyatermés rothadásnak indul. A gazdák az időjárás miatt kétségbe vannak esve.

Makóról jelentik: A folyton tartó esőzések következtében az idej termés javarésze tönkrement. A gyümölcs, mely az idén oly bőven termett, mint hosszú évek óta sem, nem tudott megérni és rothadva esik le a fákról. A szilva megrepedt és savanyu, a meleg hiánya miatt csak félig érett meg. A burgonya és káposztafélék teljesen tönkrementek. A vidék lakosságára nagy nyomor vár.

Máramarosszigetről jelentik: A körösmezei havasokon napok óta havazik és a hó magassága közel egy méter. A különben is rossz időjárás miatt a lakosság semmit sem tudott betakarítani. Körösmezőn normális időjárás mellett is hét hónapig tart a hideg, most pedig még hosszabb télre van kilátás. A lakosságot nagy inség fenyegeti. A vizár még nem szűnt meg. Máramaros nagyobb részének szántói, határai és partmenti részei viz alatt vannak és Faluszlatinán már az országút szelcét nyaldossa a Tisza vize. Ha még 3—4 centimétert nő a víz, akkor keresztülir az országúton. Három hét óta ma van az első nap, hogy nem esik az eső, de az idő borús.

Budapestről jelentik: A Duna és mellékfolyói napokon át áradásnak indultak, úgy, hogy Budapest a Duna vizállása 570. Ma reggelre a víz elöntötte a budai alsó rakodópart egy részét, míg a pesti oldalon, mely valamivel magasabb a budainál, csak a mai nap folyamán lép ki a Duna medréből. Az alsó rakodópartokról már napok óta minden árut fölhoztak a felső rakodópartra és pár nap óta az áruelfűvel a hajózási társulatoknál szünetel. A gőzszivattyúk éjjel-nappal működésben vannak, hogy a talajvizet a pincékből kiszivattyúzzák. Nagyobb veszedelemtől azonban nem kell tartani, mert az Inn folyó Schürdingnél tegnap 110 centiméterrel, a Duna Passzaunál 101 centiméterrel apadt. Bécsben tegnap délig a víz még 5 centiméterrel áradt, de estefelé apadásnak indult. Pozsonyban még erősen árad a víz, tegnap 55 centiméterrel, Komáromnál 36 centiméterrel. A fővárosnál még három napig lesz áradás és a víz magassága eléri a 620—625 centimétert, 40—45 centiméterrel az alsó rakodópart szintje fölött. Utána azután beáll az apadás. A fővárosban csak Óbuda egy része van árvizveszedelemben, azok a részek, amelyek a Filatori gát fölött vannak és amelyeket mindig igen hamar elönt a víz. Épületekben nagy kárt nem tehet a víz, s legföljebb a bolgár és szerb kertészek földjeit önti el.

HIREK.

A játékbank áldozatai.

(A kik Szinájában zálogul hagyták a feleségüket.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 19.

A bukaresti „Adeverul” című lap legutóbbi számában beszámoló cikket közöl azokról az áldozatokról, akik nagyobb összegeket vesztek a szinajai játéktérben. Legérdekesebb az áldozatok közül az a két földbirtokos, akik családjikkal együtt mentek Szinájába, hogy ott nyaraljanak. Alighogy elhelyezkedtek a kies fekvésű nyaralóban, azonnal meglátogatták a nemrég megnyitott játéktérmet és beálltak a játszók sorába.

Két estén át vettek részt a játszmában s a magukkal hozott, 22.000 frank nyaralási költséget mind elnyelte a játzó asztal. A kellemetlen anyagi zavarokba került férjek nem tehettek mást, minthogy asszonykáikat zálogba hagyták a szállodában s ők maguk hazautaztak birtokaikra pénzért.

A zálogban maradt asszonyok nagy bámulata nemsokára a férjek elutazása után az egyik banktól csekkek érkeztek a szállodába. A csekkek küldői a férj uraimék voltak, akiknek nem volt hajlandóságuk személyesen elmenni a pénzzel Szinájába, mert attól féltek, hogy újabb kísértésnek lesznek kitéve s nem tudván ellentánni, a magukkal hozott pénzt is elvesztik.

Az „Adeverul” ugyanezen cikkben foglalkozik Jonescu Pál személyével is, aki a romániai államvasutak bukaresti menetjegyirodájától nagyobb összeget elsikkasztott s azután megszökött.

Az „Adeverul” szerint Jonescu Pál a szinajai játéktérben a „Boule” asztalnál és a „Chemin de fer”-ben 10.000 franknál többet vesztett el. Ez eset kapcsán azt írja az „Adeverul”, hogy Jonescu Pál nem az egyedüli, aki mint köz, vagy magánpénztárnok, nagyobb összeget vert el a játéktérben.

Végül azt írja jelzett lap, hogy majd csak később fog kiderülni, mily nagy az áldozatok száma.

— **Bérmálás Szentandrásán.** Glattfelder Gyula dr. csanádi püspök ma kezdte meg őszi bérmautját a felső temesi esperesi kerületben. Glattfelder püspök — mint Szentandrásról telefonálják — ma reggel utazott kocsin Szentandrásra Pacha Ágost kanonok kíséretében. A község hátrában Vimmer József dr. tb. főbíróval az élén a község negyven tagú küldöttsége fogadta díszes bandériummal. A hosszú menet az üdvözlések után harangok zugása közt a templomba vonult, ahol istentisztelet volt, majd a megyés püspök kiosztotta a hívőknek a bérmálás szentségét. Délben Hügel Antal plébános lakomát adott, amelyen számos felköszöntő hangzott el. A lakoma után a megyés püspök visszatért Temesvárra és holnap folytatja bérmautját Mercyzfalván.

— **A düledező bérpalota.** A hatóság minden intézkedést megtett, hogy a Szabadságtéren lévő Münz-féle bérház lebontása minél zavartalanabbul mehessen végbe. Mint értesülünk, a háztulajdonosnő csakugyan megindította a kártérítési pert Kovács Artur kávéháztulajdonos ellen. Steinhardt Mór dr. ügyvéd útján, akinek az a véleménye, hogy a kávéház renoválása következtében inogott meg a nagy épület. A kártérítési pört megelőzően holnap kérvényt nyújt be az ügyvéd a törvényszékhez és bírói szakértő szemle elrendelését kéri mielőtt még az épületet lebontanák, annak megállapítása végett, hogy közvetlenül mi okozta a ház pusztulását.

— **Halálozás.** Wolf Sándor ismert aradi borkereskedő, ma reggel hatvanöt éves korában elhunyt. Az elhunytban Wolf Jenő, a Viktoria biztosító társaság vezérigazgatója és felesége gyászolja.

— **A gyorsvonat III. osztályának díjai.** A magyar királyi államvasutak igazgatóságától vett értesülés szerint október hó 1.ével életbe lép a menetrend keretében III. osztályú kocsikkal közlekedő gyorsvonatok használatára nézve a folyó évi július hó 1-től érvényes magyar vasúti személydíjszabás 20 §-hoz oly kiegészítő határozmány lép életbe, mely szerint gyorsvonatoknál, melyekkel III. osztályú kocsik közlekednek, helyhiány esetén a III. kocsiosztályból a II. kocsiosztályba való ideiglenes, vagy végleges átszállás illetve elhelyezés csak a III. és II. kocsiosztályú menetdíjak közötti különbözetnek póttartalék nélkül való ráfizetése mellett igényelhető.

— **Justh Gyula állapota.** Mint Tornyáról jelentik, Justh Gyula állapota már aggodalomra nem ad okot, de azért a vezérnek még nagy nyugalomra van szüksége. Orvosai azt tanácsolták neki, hogy legalább még tíznapi pihenőt tartson és ezalatt az idő alatt ne fogadjon senkit. Ezen orvosi rendelkezés folytán Károly Mihály gróf tervezett tornyai látogatását elhalasztotta; a család pedig elhatározta, hogy Justhot ennek a hónapnak folyamán semmiesetre sem engedi fel a fővárosba.

— **A kétszer eladott termés.** Budapestről jelentik: A fővárosi rendőrség ma reggel letartóztatta Braun Manó nagyikindai bankárt. Braun Manó mintegy fél esztendővel ezelőtt költözött a fővárosba Nagyikindáról s itt azzal foglalkozott, hogy olcsó pénzen átvett eladósodott vendéglőket és kávéházakat, amelyeket úgy, ahogy rendbe hozott és azután jó pénzen eladott; vagy pedig jó magas árért bérbeadta azokat. Így szép jövedelemre tett szert Braun Manó, de ez a jövedelem mind kevés volt neki. Legutóbb Kadarkuton vett meg egy eladósodott birtokot, a termékkel együtt. Ő maga alig fizetett még valamit a birtokra, de a lábán álló termést már eladta egy losonci kereskedőnek tizenötezer koronáért. A losonci kereskedő a vételárát le is fizette Braun Manónak. Most lett volna az ideje, hogy a bankár szállítsa a termést a losonci kereskedőnek. Amde a szállítást egyre halogatta. A halogatásnak ugyanis nagy oka volt, mert Braun időközben másnak is eladta a termést s ennek a második vevőnek csakugyan el is szállította. Mikor ezt a losonci gabonakereskedő megtudta, rögtön a főkapitányságra sietett és családja miatt feljelentést tett Braun Manó ellen. Ma reggelre idézték be a főkapitányságra Braun Manót és miután kiderült, hogy a termést tényleg kétszer eladta, Sándor László rendőrkapitány letartóztatta.

— **A fakerti tömeges kivándorlás oka.** Néhány hét előtt megírtuk, hogy Fakert községből egyetlen héten harmincnyolcan kértek Amerikába szóló utlevelet. A tömeges kivándorlás felkeltette a község jegyzőjének és arra a meggyőződésre jutott, hogy a fakertieket négy, Amerikából több ezer korona megtakarított pénzzel hazatért földmives példája csábítja kivándorlásra. Miután az sem látszott kizártnak, hogy a négy amerikás fakerti rábeszélte harmincnyolc földijét, hogy velük együtt térjenek vissza Amerikába, az aradi főszolgabírói hivatal vizsgálatot indított a tömeges kivándorlás ügyében. A harmincnyolc utlevél kiállítását függőben tartották és Horváth László szolgabíró sorra kihallgatta a kivándorlójelölteket. A javakorban levő földmivesek, tíz-tizenkét éves fiúk, ifjú menyecskék habozás nélkül elmondották, hogy bizony őket a négy Amerikát látott fakerti polgár vagyonszerzése ejtette gondolkodóba. Azért mennek Amerikába, ahol legtöbbjüknek már van künn valami atyafia, hogy vagyont szerezzenek. Kétségtelenné vált a vallomásokból, hogy a harmincnyolc embert se Kittler Ferenc, az Amerikában járt négy ember legintelligensebbje, se a többi három „amerikás” nem csábította kivándorlásra. A főszolgabírói hivatal tehát megszüntette a további vizsgálatot és a harmincnyolc utlevél kiállítását az alispán elé terjeszti. Néhány heti késedelemmel ugyan, de mégis utra kelnek a dolárok hazájába kívánczoló fakerti magyarok.

— **Izraelita istentisztelet.** A pénteken este beköszöntő jomkipur istentisztelet úgy a zsinagógában, mint az ipartestületi és a fiúiskolai díszteremben berendezett pótimaházakban este 5³⁰ órakor, szombatn reggel 7 órakor kezdődik.

— **Megtámadott állomásfőnök.** A békésmegyei Körösladány község vasúti állomásán a minap izgalmas botrány történt. Több száz mezei munkás akart a környékről elutazni, de a vonatukhoz az állomásfőnök nem tudott annyi kocsit kapcsoltatni, hogy valamennyien tovább utazhassanak volna. Ezért zajongni kezdtek a haragos parasztok.

Kovács állomásfőnök csillapítani igyekezett a háborgó Lunkássereget. De az nem igen sikerült. Még fenyegetőbb kiáltások hangzottak el:

— *Üssétek le! — Agyon kell ütni! — Bicskát neki!* És fenyegetőleg emelkedtek a botok, öklök a levegőbe. A tömeg pedig mind szorosabb gyűrűt vont a főnök körül. Már az orra alatt hadonásztak. Minden pillanatban attól lehetett tartani, hogy leteperik. Kovács látva, hogy élete veszedelemben forog, beszaladt az irodájába és kihozta revolverét, melyet a tömegnek szegezett.

— *Aki felem közeledik, keresztül lövöm!* — kiáltotta harsány hangon.

Ez a fellépés hatott. Nemsokára megérkeztek a rendőrök és csendőrök, akik nagynehezen szétoszlásra bírták a tömeget, a legszájasabbakat pedig, akik izgatták, lázították a tömeget, elfogták.

— **A jezsuiták új tartományi főnöke.** Budapestről jelentik: P. Speiser Ferencet, aki eddig a Jézustársaságiak kapornaki rendházát kormányozta, vasárnap P. Bus Jakab helyett a magyar rendtartomány provinciálisává nevezték ki. Az új tartományfőnök átveszi a kongregációi otthon vezetését is.

— **Világ-parlament.** Genfből jelentik: Az interparlamentaris konferencia tegnapi ülésén az amerikai Dowel nyolcszázal több aláírással ellátott meghívót terjesztett elő a világ összes parlamenti tagjainak nagy béke-kongresszusára, melyet 1913-ban Newyorkban, 1915-ben pedig Szan-Franciskóban fognak megtartani.

— **A 2205-ös rendőr multja.** Csongrádról jelentik: A nemzeti hőssé avatott Polyák István 2205-ös rendőr négy év előtt távozott a városból. Polyák ugyanis száz aratától egyenként egy koronát vett fel azzal, hogy álláshoz juttatja őket. A pénzzel azután megszökött és nem mert többé visszamenni a városba, mert attól tartott, hogy munkástársai agyonverik. Polyák István rendőr különben még mindig a Mosonyi utcai rendőri lakán foglya. A főkapitányság ugyanis még mindig nem döntött abban a kérdésben, hogy Polyákot átviteli-e az ügyesség fogházába, vagy pedig fegyelmi úton járnak el ellene? A döntés valószínűleg holnap történik meg s ha ez úgy szól, hogy szolgálati engedetlenség miatt az ügyet áttesszik a büntetőjárásbíróshoz, Polyákot ez esetben is szabadlábra fogják helyezni.

— **Kereskedők fekete listája!** A szabók fekete könyvének mintájára most kereskedősegedeket fog fekete listára szedni a Délmagyarországi Fűszernagykereskedők Egyesülete. A Nagy Farkas aradi cégnél, amelynek tulajdonosa Adler Andor, a Fűszernagykereskedők Egyesületének társelnöke, tudvalevőleg sztrájkba léptek az alkalmazottak. Adler erre körleveleket küldött az egyesület valamennyi tagjához s közölte velük a sztrájkoló alkalmazottak nevét azzal a kéréssel, hogy jegyezzék meg a neveket s hat hónapig ne alkalmazzák őket üzletükben. Egyben közölte azt is, hogy milyen teljesíthetetlen kívánságok miatt léptek sztrájkba az alkalmazottak.

— **Papok és apácák harca.** Rómából jelentik: Torre del Grecóban óriás néptömeg, amelyet egy pap föllázított, meg akarta ostromolni az apácakolostort és el akarta kergetni az apácákat. A papok és az apácák között már régóta feszült a viszony és a papok az apácákon bosszút akartak állani. A néptömeg, amelyet a pap vezetett, már szétrombolta a kaput és az épületbe behatolni készült, de csendőrség érkezett, amely a zondőröket hosszas ellenállás után szétverte és a papot letartóztatta.

— **Főszállítás tiz utassal.** *Hamburgból* jelentik, hogy a Hansa léghajó, melyen Zepelin gróf, Eckener dr., Dörr főmérnök, Hecker kapitány és tiz utas volt, reggel 4 óra előtt főszállt.

— **Játékbank a Margitszigeten.** *Budapestről* jelentik: Hosszu vajadás után ma jött létre a Margitsziget bérbeadására vonatkozó szerződés a közmunkatanács és a Ritt-csoport között. Ellenőrizhetlen hír szerint a szigeten a jövő nyáron egy kaszinó fog működni. A bérletcsoport bankári szolgálatát a Magyar Bank és a Budapesti Bank fogja ellátni, melyek a bérleti üzletben részesek. A bérleti szerződés aláírása a legközelebbi napokban megtörténik.

— **Kóbor cigányok pénze.** A kevermési csendőrök két sátorralja cigányt tartóztattak le, akik mikor a csendőrök utjuk iránt érdeklődtek, előbb az vallották, hogy *Aradra* szándékoznak menni a vásárra, majd utóbb azt vallották, hogy Máriaradnára mennek bucsura. Az ellentétes vallomás gyanút keltett a csendőrökben, akik letartóztatták a cigányokat. Megmotozásuk alkalmával 803 korona és 95 fillér készpénzt találtak náluk, melynek eredetére nézve azt vallották, hogy lőeladáson szerezték. A pénzes cigányokat a battonyai főszolgabíróra szállították. A cigányok legtöbbje többszörösen volt már büntetve és valószínű, hogy a náluk talált pénzhez is hűnös uton jutottak.

— **Rablógyilkosság a vonaton.** Saarbrückéből jelentik: Diedenhofen közelében egy vasuti kocsiban tegnap egy utast megtámadtak és megölték. Az állomás előtt meghúzták a vészféket és amikor a vonat megállt, három ember kiugrott belőle és elmenekült. Csak az egyiket tudták megfogni, a másik kettőnek nyoma veszett. Az elfogott ember a meggyilkoltnak testvére; megvallotta, hogy rablógyilkosságot követtek el.

— **A repülőgép és a háború.** *Londonból* jelentik: Az angol hadgyakorlatok megszakitásának oka hír szerint az, hogy a csapatok a repülőeszközök kitűnő földterítő szolgálata következtében nem tarthatták meg hadállásukat.

— **Darabokra tépte a vonat.** Szeri Erzsébet 17 éves gyoroki cselédleány afeletti bánatában, hogy kedvese elhagyta, ma reggel a motor elé ugrott. A gyorsan haladó motor testét teljesen összeroncsolta. Nyomban meghalt. Holttestét becsalították a gyoroki halottas házba.

— **Tüzérfőhadnagy és házmester.** Feltűnést keltett annak idején az az afér, amely *Juhász Elemér* temesvári tüzérfőhadnagy és *Burghardt József* házmester között felmerült. Abban a házban, ahol *Juhász Elemér* az édesanyjával lakott, *Burghardt József* volt a házmestere. — A házmester a hadnagytól nagyobb összeget akart kizsarolni a kapukulcs fejében. Amikor a hadnagy gyanutlanul belépett a kapun, *Burghardt* hátulról megtámadta s fejbe akarta vágni. *Juhász* az ütést felfogta, mire *Burghardt* a hadnagy kardját huzta ki a hüvelyéből s beszaladt avval a lakására. *Juhász* elemér erre telefonon kihívta a tüzerkaszárnya készenlétét s katonáival először visszavetette a kardját, majd pedig elfogatta ugyan csak a katonáival a házmestert. A temesvár-erzsébetvárosi rendőrség tétlenül nézte mindezt, mikor aztán a főkapitány is értesült a dologról és elintézte az ügyet. Az esettel kapcsolatosan a királyi ügyészség zsarolás miatt vádat emelt *Burghardt* ellen s a temesvári törvényszék három havi fogságra ítélte. Felelőztetés következtében ma foglalkozott az ügygel a tábla, mely az ítéletet helybenhagyta.

— **Gyilkosság — nyomorúságból.** *Berlinből* jelentik: *Triegel Artur* könyvelő tegnap este feleségét lelötte. *Triegel*, a ki ezt a tettet nagy nyomora miatt követte el, elmenekült hazulról és a Spreebe vetette magát. Az asszony haldoklik.

— **Feltartóztatott kivándorló.** Egy amerikai magyar lapban olvassuk a következőket: Nemetperegéről (Aradmegye) érkezett *Elis Islandba* *Hlatky József*, hogy fivéréhez *Hlatky János*hoz utazzon *Chicagoba*, ki ott a *Paulina Str. 5208* szám alatt lakik. Kizárták, mert nincs pénze. A menház képviselője megfélebbézi az ügyet és ha fivére számára időközben pénzt küld, meglehet, hogy a hatóság kibocsátja.

— **Lopás a karánsebesi ügyészségen.** A karánsebesi ügyészség pénztárszekerényének kulcsa elveszett. Lakatost hívtak, aki kinyitotta a pénztárt. Ekkor derült ki, hogy a pénztárból 800 koronát elloptak. A tolvajt nyomozzák és az ügyészség már fogalmazza a vádiratot.

— **Csik János Aradmegye földrajzát, Aradmegye kis iskolai térképét az új helynevekkel és iskolai árjegyzékünket** tiszteletpéldánykép bevezetésre kérje minden aradmegyei tanító. *Kiadja Ingusz I. és Fia Arad.*

— **Tankönyvek, valamint az előírt író- és rajzszerek legjutányosabban** szerezhetők be *Pichler Sándor* könyv- papír és írószer üzletében Arad, Szabadság-tér 1.

— **Zsidó ünnepi imakönyvek** *Pichler Sándor* könyvkereskedésében nagy választékban kaphatók.

— **Kevés fűtő-anyag szükséges a „Cora”** folytonzó kályhák használatánál. Ugy ez, mint másfajta jóminőségű kályhák és tűzhelyek olcsó árért kaphatók *Póhm János* vaskereskedésében Szabadság tér 6571

— **Használt tankönyvek még mindig kaphatók** *Ingusz I. és fiánál* csak a Weitzer-utcában,

— **Figyelem!** Ha olajfestményét, fényképét izlésesen és olcsón óhajta kereteztetni, kérem bizalommal *Freimann József speciális képkeretezőhöz* Arad, Weitzer János-utca 9. fordulni, mivel itt kizárólag képkeretezéssel foglalkoznak, s így legkényesebb igényeknek is megfelel. Dusan felszerelt képkeret raktár. Megyei, városi telefon 912. 3831

— **Használt iskolakönyvek tiszta, kifogástalan állapotban, félárban kaphatók** *Kerpel Izso* könyvkereskedésében. A cég a tankönyvek használhatóságáért szavatol.

— **60 kötet könyv havi 1 kor. 40 fillért, 180 hangjeggy havi 2 kor. 40 fillért kaphatók kölcsönzésre** *Kerpel Izso* kölcsönzőintézetében, Aradon.

— **Az izr. ünnepekre való makzókrok, valamint Mirjam, Noémi és Hevesi-féle imakönyvek** nagy választékban kaphatók *Kerpel Izso* könyvkereskedésében,

— **Legjobb gombfestékek Kerpelnél.**
— **Új iskolakönyvek Kerpelnél.**
— **Francia és angol könyvek Kerpelnél.**
— **A legmegbízhatóbbak a Messenger-boyok.** Telefon 816.

VÁROS ÉS MEGYE.

Fülöp Lajos szolgabíró nyugdíjazása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 19.

Megírtuk annak idején, hogy a nagyhalmágyi főszolgabírósnál sejnálatos összetűzés történt *Lovich Gyula* főszolgabíró és *Fülöp Lajos* dr. nagyhalmágyi szolgabíró között. A szolgabíró különféle vádakát hangoztatott feljebbvalója ellen és *Lovich* jelentésére és kérelmére az alispán el is rendelte a vizsgálatot a nagyhalmágyi események ügyében. A vizsgálat eseménye az volt, hogy mindkét tisztviselőt felszólította *Urbán Iván* főispán nyugdíjazási kérelmük benyújtására. Ezek után *Lovich Gyula* egy évi szabadságra ment azaz, hogy a szabadságidő leteltével nyugalmaztatja magát.

Fülöp Lajos dr. azonban nem mutatott hajlandóságot ügyének ilyen elintézésére. Kijelentette, hogy nem megy nyugdíjba, mert vizsgálat az ő állításainak jóhiszeműségét igazolta. Miután azonban az előzetes vizsgálat adatai kétségtelenné tették, hogy a szolgabíró viselkedésével összeüt-

közésbe került a fegyelmi szabályokkal, elrendelték ellene a fegyelmi eljárást és felfüggesztették állásától.

A fegyelmi eljárás máig sem nyert befejezést, de most már nem is lesz szükség folytatására, mert *Fülöp Lajos* dr. tegnap benyújtotta *Urbán Iván* főispánhoz nyugdíjazás iránti kérvényét. A főispáni hivataltól ma érkezett át a kérvény *Dálnoki-Nagy Lajos* alispánhoz, aki azonnal intézkedett a szolgabíró nyugdíjügyének gyors letárgyalásáról.

Ugy *Lovich* főszolgabíró, mint *Fülöp Lajos* dr. szolgabíró egészségi állapotukra hivatkozva kérik nyugdíjazásukat és ezért elsősorban is arra van szükség, hogy orvosi véleménnyel megállapítsák szolgálatra képtelenségüket. Pénteken délutánra már meg is hívták a két nyugdíjba vonuló megyei tisztviselőt, hogy *Borsos Béla* dr. tisztii főorvosnál vizsgálatra jelenjenek meg. A tisztii főorvos a vizsgálat eredményéről azután jelentést tesz a nyugdíj-választmányoknak.

TARKASÁGOK.

(A hosszunap.) Három nap választ el a hosszunaptól. Három nap múlva lesz az izraeliták nagybőjtje, amely szigorúságban annyiban múlja felül a nagypénteket, hogy a zsidóknak ezen a napon még pénzt sem szabad maguknál tartani.

Ezek előrebocsátásával állapítsuk meg, hogy nem illik embertársainkra rosszat mondani, nem illik társaságban sugdolózni, nem illik a kést szájunkba venni, vagy késsel enni a halat, de főképp nem illik észrevenni, ha valaki fal mellett, fizetés mellőzésével megy ki a kávéházból.

Valaki mégis észrevett ilyesmit. Rosszmájú ember lehetett, mert még figyelmeztette is *Mátyást*, a főpincért:

— Nézze csak, nézze csak, Niemand ur ott ki akar szökni . . .

Mátyás csak legyintett a kezével:

— Hagyja el, az már egy hét óta előkészül a Jom Kippura.

— Hogy, hogy?

— Hát kérem hithű ember és már egy héttel előre — nem hord magánál pénzt.

(A beefsteak.) Egyik aradi vendéglőből nagyobb társaság tartott kifelé. Az étterem egyik sarkában egy pikoló sirdogált csendesen. Valaki nagyon megsajnálta és megkérdezte tőle:

— Miért sírsz fiam?

A pikoló zokogva válaszolt:

— Kérem, valaki nekem jött, meglökött és a tálcát elejtettem!

— Na és eltört talán valami?

— Az nem, hanem kérem, most sehol sem talállok egy — beefsteaket.

(A kinek a külföld nem tetszik.) Egy budapesti ifju, akinek fejlett kereskedelmi érzéke van, nemrég megnősült. Mint kitűnő kereskedőhöz illik, jó partit csinált: feleségül vett egy rendkívül csunya, de gazdag leányt, akit még a *László Fülöp* ecsetje se tudott volna széppé varázsolni. Az arcán bibircsók voltak és fekete szeme állandóan bizonytalan irányban révedezett. De egy millió korona szilárd talapzatán állott a nőcske és ez bizonyos szalonképességet adott egyéniségének.

Esküvő után nászútra ment a fiatal pár. Svájcba, Berlinbe, Párisba, Nápolyba és mindama helyekre, ahova milliós hozománygyal rendelkező ifjak szokták vinni b. nejüket. A férj buzgón küldte haza a képeslapokat a régi kávéházi asztaltársaságnak. Svájc nagyon rideg volt neki, Berlin szörnyen komor, Páris tulságosan vidám, Nápoly piszkos, London pedig utálatos volt pózoló lakosságával.

„Semmi szépet se tapasztaltam utamon — írta a fiatal férj — s épen ezért állandóan rossz volt a hangulatom.”

Nagy elképedéssel olvasták a törzsasztalnál a nászutazó anizhtjeit.

— Nem értem, hogyan írhatja Nápolyra, meg Svájcra, hogy nem szép. És hogy érezheti magát rosszul olyan gyönyörű városokban.

Egy mély gondolkozásu férfi pedig ezt felelte:

— Pedig nagyon is érthető a dolog. Nem esodálom, hogy Nápolyt, Párist, Londont meg Berlint csunyanak találja, ha olyan nővel tesz nászutat.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi Kossuth-asztaltársaság tagjai ma délután 5 órakor a Kossuth-szobor elé vultak s azt felavatásának negyedik évfordulóján megkoszorúzták. Este a Magyar Király vendéglőben társasvacsorára gyűltek össze a társaság tagjai.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Mózes. Jelentéktelen história. Nem közölhetjük.

Ninett. Rendkívül naiv történet. Egészen kezdő ember munkája.

A KIADÓHIVATAL ÜZENETEI.

Naptár. Tisztelettel kérjük mindazokat, akik helyben a naptárra vonatkozólag a pótlás végett megküldött ívet be nem küldötték, sziveskedjenek azt a naptárnak idejekorán való elkészítése érdekében sürgősen hozzánk juttatni.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Waggonrendelés. A magyar államvasutak igazgatósága 1042 drb. vasuti teherkocsit rendelt meg a különböző waggonyáraknál mintegy 5 millió korona értékben.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, szeptember 19.

Készáru.

Amerika $\frac{1}{2}$ -el magasabb. Kínálat, vételkedv megfelelő, 40 ezer mm. 5—10 fillérrel olcsóbb.

Határidő.

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Buza 1912 októberi	11.09 — 11.10	11.07 — 11.08
Buza 1913. áprilisi	11.60 — 11.61	11.58 — 11.59
Rozs 1912. októberi	9.47 — 9.48	9.42 — 9.43
Tengeri 1912. szept.	9.35 — 9.36	9.36 — 9.37
Tengeri 1913. májusi	7.55 — 7.56	7.51 — 7.52
Zab 1912. októberi	10.11 — 10.12	10.08 — 10.09

Az árak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— Szeptember 19. —

Magyar aranyjárdék 4 $\frac{1}{2}$ %	—	—	107 —
Magyar koronajárdék 4 $\frac{1}{2}$ %	—	—	86.65
Magyar koronajárdék 3 $\frac{1}{2}$ %	—	—	75.40
Magy. földteherm. kötvény 4 $\frac{1}{2}$ %	—	—	87 —
Horváth-szlavon földteherm. kötvény	—	—	87 —
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	—	—	213 —
Tiszasszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	152 —
Osztrák járadék papírban	—	—	86.60
Osztrák járadék ezüstben	—	—	89.80
Osztrák járadék aranyban	—	—	111.90
Osztrák koronajárdék 4 $\frac{1}{2}$ %	—	—	86.60
1880. évi osztrák államsorsjegy	—	—	155 —
Osztrák-magyar bankrészvény	—	—	21.35
Magyar hitelbank-részvény	—	—	842.25
Osztrák hitelintézeti részvény	—	—	641 —
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	—	—	705 —
20 frankos arany (Napoleonkor)	—	—	19.08
Német birodalmi márka	—	—	117.92 $\frac{1}{2}$
Londoni vista	—	—	241.11 $\frac{1}{2}$
Páris vista	—	—	95.85
10 márkás arany	—	—	28.57

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi szinapadj

Ma pénteken, 1912. szeptember 20-án:

1. Ismert rovarok. Természetutáni felvétel. — 2. Halálugrás. tragédia az artisták életéből. Dráma 3 felvonásban. — 3. Duczi bácsi bűnös. Kacagtató amerikai vígjáték.

Az előadások kezdete délután 6 órától folytatódgosan 11-ig tartanak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor., zártszék 1 kor., I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fill., Műsort ingyen kapni a jegyszedőknél. — Saját zenekar. — Ruhatár. — Buffet.

URÁNIA

Műzgőfénykép színház.

(Bárá Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma pénteken, 1912. szeptember 20-án

1. A mezőhegyesi királygyakorlatok. Ferenc Ferdinánd trónörökös. — Döntő ütközetek. — Az összes királyi hercegek. — Külföldi attasék. — 2. Oroszlánok a hajón. Dráma.

Előadások délután 6 órától kezdve esti fél 12 óráig. A hölgyek kéretnek a nézőtérben kalap nélkül megjelenni. — Minden előadáson katonazenekar játszik.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér.

NYILTTÉR.*

Iskolakönyveket

a legújabb kiadásokat, úgy helyben mind vidékre gyorsan szállítja, hitelképeseknek részletfizetésre is a 25 év óta fennálló 5751

Ingusz I. és Fia könyvkereskedés

Weitzer János-utca, a polgári fiu-iskola mellett.

Telefon 517.

Telefon 517.

CIPŐKET

legolcsóbban csak is

Iványi Menyhért

cégnél a Forray-utcában kaphat

Eredeti angol férfi barna vagy fekete

K. 13.—

GYUKITS-kalap :: nálam csak ::

K. 10.—

Világhírű
Hazelwood
amerikai
cipők

egyedüli lerakata 16 K., 20—24 K. árban

Kutányi J., Arad,

Vörösmarty-u. 1. Telefon 335.

2041—IV.

Női és leányka felöltők

eredeti berlini modellei

a legnagyobb választékban
már megérkeztek :: ::

GYÖRGY MENYHÉRT ÉS TÁRSA divatáruházába

Arad, Andrassy-tér 8.

A Minorita templom bejáratával szemben.

Szolid szabott árak!

Telefon 855.

Nyíltér. Okvetlen Korányi

szeresse be cipő-, kalap-, uri divat- és
ruhaszükségletét

Jenő nagyruházában, Szabadság-
tér. Meglehető olcsó árak. Óriási
választék. 5441

Névjegyek

eslnos kivitelben készülnek az ARADI NYOMDA
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG könyvnyomdájában.

Új kelmefestő, vegytisztító és gőzmosó intézet.

A nagyközönség szíves tudomására hozom,
hogy

Aradon, Weitzer János-u. sarkán

(főpostával szemben) egy modernül be-
rendezett

kelmefestő, vegytisztító és
gőzmosó intézetet nyitottam.

Intézet: Magyar-utca 26. alatt.

Szíves pártfogást kér kitűnő tisztelettel

Knapp Sándor,

tulajdonos.

5698

Tartozik ■ Követel
praktikus

kézi zsebfüzet

kapható az

Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Ára 20 fillér.

Ezen rovatban minden szó egy-
szori beiktatásának ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József főh. ut. 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőségi 257. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szelvényen a szöveg elfér — avagy levélbélyegeken. Tudakozásnál a hirdetés száma mindenkor közzendő. Levélbeli megkereséseknél, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, ez esetben, válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban aláhúzással jelölendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetést a kiadóhivatal kiváratra díjtalanul megszerkesztí. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.

KIADÓ LAKÁS.

November 1-től

a Perényi-utcában új házban 4
esetleg 5 szobás lakás kiadó. Bő-
vebbet Gróf Közigység Fideinél,
Perényi-u. 8. 5655

Egy 6, vagy egy 3 szobából

álló lakás azonnal, esetleg novem-
ber 1-re kiadó. Értekezhetni lehet
Deák Ferenc u. 36., a házmes-
ternél. 5954

1912. november 1-ére

Petőfi-utca 1. sz. II. emeleten
(Bing-házban) 4 utcai, 1 udvari
szoba, fürdőszoba és a hozzátartozó
mellékhelyiségekből álló lakás,
rögtön költözködés folytán, kiadói
Értekezni ugyanott. 5956

A város közepén

elegánsan berendezett utcai búto-
rozott szoba kiadó. Cím a kiadó-
ban.

Fényes parket

nyerhető Vojtek és Weisz hírneves
parket-vlász használatával. II-5251

ALKALMAZÁST NYER.

Házvezetőnő

ki a háztartás minden ágában jár-
tas, kerestetik pusztára nőtlen
gazdászhoz. Fizetés megbeszélés
szerint. Jelentkezni lehet Mikes
Kelemen-u. 9. Feketéknél. 5940

Csigászöllő

községnél a jegyzői teendőkhöz
járás egyén havi 100 korona fi-
zetéssel, azonnali belépésre alkal-
mazást nyer. Román nyelvet be-
szélőknek előny. Kassay Károly,
jegyző. 5951

Bejárónő

kerestetik azonnala helyben uri-
házhoz. Értekezhetni József főher-
ceg-ut 10. szám, II. em. 7. ajtó. 5953

Deutsches Frauen

mit schönen Ausprache wird zu
grosseren Kinder gesucht. Adres-
se in der Administration.

Gyermektelen

házaspárhoz a vidékre kerestetik
egy mindenre cseléd jó fizetéssel.
Cím a kiadóban.

ELLÁTÁS.

Felvételnek

kvartélyosok teljes ellátásra, jutá-
nyos árak mellett. Boros Beni-
tér 17. özv. Csomány Józsefné. 5952

ALKALMAZÁST KERES.

Gyermektelen házaspár

állást keres, esetleg vidékre per-
centes korcsmát is elfogad. Cím
a kiadóban. 5950

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Eladók:

egy női bicikli, villany szelelő-mó-
tor, mészáros- és homokhordó-kocsi,
zsirtartányok, vasúti, vas keme-
cék, sparherd, mérlegek, csiszoló és
kártoló gépek, fa- és vasbutorok,
sodronybetét és matracok, pénz-
szekrények, gyermekokcsik, gyer-
mekágyak Garai vasbutor-üzletben,
Karolina-utca sarkán. 5809

Egy jókarban levő

zongora jutányos áron eladó. Új-
mikelaka, Baros Ferenc-u. 3.
szám. 5947

Zöldő ünnepi

imakönyvek, valamint az összes
szertartási cikkek Pichler Sándor
könyv- és papirkereskedésében kap-
hatók. Szabadság-tér 1. Telefon 308.
5311

Iskolakönyvek,

papír és írószerek legelőnyöseb-
ben szerezhetők be Pichler Sándor
könyv- és papirkereskedésében
Arad, Szabadság-tér 1. sz. 5311

Eladó

több métermázsra kitűnő minőségű
féregmentes téli asztali faj alma,
több fajból összeállítva, méter-
mázsánként 30 korona. Ajánlatot
kér Uradalmi Kertészet Soborsin,
Arad m. 5921

Alig használt

féregmentes matt háőszoba, ju-
tányos áron eladó. Deák Ferenc-
utca 25. 5937

Tankönyvek,

a tantestületek által előírt író- és
rajzszerek legelőnyösebben szerez-
hetők be „Minerva” könyvkereske-
désben Arad, Dobó-utca 1. (a
Ferenc-téri polgári finiskola mel-
lett.) 5311

Likőraromák

mindenféle legfinomabb kávéházi
likőrök előállítására Vojtek és
Weisznál. II-5251

Glaley Centenar

a legideálisabb éjeli mécs, füst és
szagtalan, egyben melegen tart-
ható a gyermek részére a tej vagy
tea. Kapható Aradon, Éles Armin,
Fejér Gyula, Török Andor és Társa,
Róna Jenő, Hoffmann Ottó, Dürr
Gusztáv cégeknél. Battonya: Gel-
ler Samu, Pécska: Lusztig Ernő 5041

KÜLÖNFÉLE.

Nagyközönség

szíves figyelmébe ajánlom Tököl-
tér 6/a. alatt levő uri szabó üzle-
tet, hol legdivatosabb hazai és
angol őszi szövetnádonságokból
mérték után kifogástalan kivitel-
ben készítenek mindennemű öltöny-
ket legjutányosabb árakban. Szíves
pártfogást kérek Fischer Béla
uri szabó. 5913

Női Isűk,

ajtűk, legújabb, legdivatosabb
mintákban Vojtek és Weisznál.
II-5251

Szép, tágas, portálos

üzlethelyiség és egy 8 szobás, elő-
szoba, fürdőszoba, uri lakás no-
vember hó 1-ére kiadó. Bővebbet
Deák Ferenc-utca 39. 5571

Úgyes kárptos 1211

ajánlunk a szakmába bármily
kárptos munkák pontos és kitűnő
elvégzésére, úgy saját műhelyé-
ben, mint házakhoz is, legolcsóbb
árak mellett. Vidékre árfelemelés
nélkül. Stáhl M., Tököl-tér 7. sz.

Diamant Jenő

Weitzer- és Kazinczy-utca sarkán
(Polgári iskolával szemben) épület-
és diszmű bádigos munkákat leg-
jutányosabban készít úgy helyben,
mint vidéken. 8951

Férges baromfiak

megtisztulnak Vojtek és Weisz
baromfi-féregporától. II-5251

Fűtési idény közeledtével
a Herkules fűrészfűtő vállalat irodája,
Kossuth-utca 9. sz. ajánl a nagy-
közönségnek I. rendű aprított tü-
zifát 100 kilónként 2 kor. 70 fil-
lérért hazaszállítva, ugyszintén
egész, esetleg fél waggon rakomány
cser-, bük- és gyertyánfát karte-
len kívüli legolcsóbb árban befu-
varozva fűrészelve és hasítva. Mo-
toros fűrészgépeink is házhoz ren-
delhetők. Felvilágosítást készséggel
nyújtunk telefonon is 658. sz. 5451

Férges baromfi ölak

teljesen megtisztulnak Vojtek és
Weisz baromfi-féregpusztító sze-
rétől. Siker garantírozva. II-5251

Taxameteres
Bér-autok
 Telefonszám
816
 3881
 Szolgálat: reggel 6 órától éjjel 12 óráig.
 Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

Zálogház-

ból arany, ezüst és ékszerek
Farkas Streicher J. cégnél
 Arad, Tökölly-tér 1. sz.

648—1912. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város festékanyag szükségletének szállítása iránt folyó év szeptember hó 30-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikáltási ár: Árjegyzék szerint. Bánatpénzül leteendő 100 korona készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt venni csakis írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezárta, nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1912. évi szeptember hó 16-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

237/6—1911. V. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy az aradi kir. járásbíróság fenti számú végzése által Békésmegyei Általános Takarékpénztár jelentkező végrehajtató javára 2000 korona tőke és járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le, és felülfoghalt és 1180 koronára becsült bútorkok és más egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladottnak.

Ezen árverés Tömör János 152 kor., 145 kor. és 139 kor., Aradi kereskedelmi bank 150 kor. és a Szatmári bank rt. 250 kor. követelése és jár. erejéig, is elrendeltetik.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon, Wesselényi-utca 15. sz. a. leendő eszközzésére 1912. éviszeptember hó 23-ik napjának délután 4 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1912. évi szeptember hó 7. napján.

Györffy Arnold,
 bír. végrehajtó.

5955

Diamant Ferencz

villamos világítás, telefon-csengő berendező, csillár- és izzótestek raktára 3161

Deák Ferenc-u. 7.

Telefon 595. szám.

Keresek egy vas és fűszer üzletben teljesen jártas

ülzetvezetőt

aki az egyszerű könyvvitel és levelezésben is gyakorlatlalt bir. Ajánlatok küldendők az életkor és eddigi működés megjelölésével 5948

Messzer Ármin

céghöz, PANKOTA.

Rosenblüh H. és Társa

5948

értesíti b. vevőit, hogy szombaton, f. hó 21-én, zsidó ünnep végett, egész nap zárva van.

650—1912. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város fertőtlenítő anyag szükségletének szállítása iránt folyó év szeptember hó 30-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikáltási ár: Árjegyzék szerint. Bánatpénzül leteendő 100 korona készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezárta, nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1912. évi szeptember hó 16-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

RADÓ GYULA

NŐI FELÖLTŐ ÁRUHÁZÁBAN

ARAD.

ŐSZI ÉS TÉLI ÚJDONSÁGOK

TELJES VÁLASZTÉKBAN MEGÉRKEZTEK. U. M.

Angol raglanok,
 Női divat felöltők,
 Plüsch kabátok,
 Broccát felöltők,
 Színházi kabátok,
 Angol bundák,

Szőrme felöltők,
 Leánykabátok,
 Gyermekfelöltők,
 Angol kosztümök,
 Divat bluzok,
 Pongyolák, Divat aljak.

Gyászruhák és gyászbluzok.
Szabott árak!

Telefon 238.